

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:		v upravljalni prejem:	
celo leto	K 24—	celo leto	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5:50
na mesec	2—	na mesec	1:90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, (I. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravljalstvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačitve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25—	celo leto	K 28—
pol leta	13—	pol leta	11—
četrt leta	6:50	četrt leta	5:50
na mesec	2:30	na mesec	1:90

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravljalstvo: Knafljova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

Shod na Fužinah.

Ljubljanska okolica se je dosedaj smatrala za nekako trdnjavo klerikalne stranke in sicer za tako trdno trdnjavo, da so njen mandat vedno prihranjevali za prvega med svojimi prvimi, za Njegovo Previsiženost, vrhovnega svojega vodjo samega. Toda razmere so se začele izpreminjati, ljubljanska okolica je začela misliti. In ljudje, ki mislijo, navadno nočejo več biti pristaši stranke, katere vsa moč sloni edino le na nezavednosti, duševni trotnosti svojih pristašev. Tako je pač prišlo, da je ravno v dosedaj najklerikalnejši ljubljanski okolici začelo pokati, da se je ravno v tem okraju začela na vseh straneh podirati na pesek ljudskega zavaranja zgrajena stavba gospodstva klerikalne stranke in da se je tako odprlo narodno - napredni stranki zelo hvalježno polje delovanja v probujo in osamosvojitve onega ljudstva, ki je dosedaj v svojo največjo škodo molče prenašalo vsak napredek nemržeči jarem duhovniške nadvlade. Ljubljanska okolica se je začela probujati iz smrtnega spanja, v katero so ga, seveda edino-le v svojo korist, zazibali svoj čas razni klerikalni polin četrt bogovi, in odločno stresa s sebe mrtvilo, ki so ga ji vbrizgali, obljubljaajoč ji nebesa in grozeč ter nreteč ji s peklom in vragom.

Ljubljanska okolica se preraja, in lep dokaz za to je bil shod narodno-napredne stranke, ki se je vršil v nedeljo, dne 12. t. m., v prostorih Kaliskove gostilne na Fužinah.

Zbralo se je na tem shodu s Fužin in okolice lepo število zborovalcev, bilo jih je gotovo nad sto, in to samo zrelih, zavednih mož, ne pa nezrelih, mlečnozobih fantičev, kakor se navadno shajajo na klerikalnih shodih. Shodu je bil soglasno izvoljen za predsednika g. Verbič iz Bizovika, ki je na kratko pozdravil ter nato podal besedo

državnemu poslancu Ivanu Hribarju, da poroča o političnem položaju v državi. Gospod poslanec je govoril približno tako-le:

Častiti zborovalci! Številno razmerje med avstrijskimi narodnostmi je tako, da Slovani štejemo skoraj še enkrat toliko, kakor Nemci. Nemci so namreč našli ob zadnjem ljudskem štetju nekaj nad sedem milijonov, Slovanov pa okrog 14 milijonov. Dosedaj je pač bilo v Avstriji tako, da so bili

Nemci gospodujoči živeli,

da so imeli v rokah sukno in škarje, da so to sukno strigli tako, da je njim ostal večji kos. Zato pa je tudi že v prejšnjem državnem zboru prišlo do ostrih spopadov med nemškimi in slovanskimi poslanci.

Prejšnji državni zbor so volili davkoplačevalci in sicer po kurijah. Volilni red bil je pa tako krivično prirojen, da so Slovani imeli v državnem zboru manjšino. Ali tudi v tem državnem zboru so Slovani začeli prihajati do spoznanja svoje moči in svoje veljave. Vzlic temu, da so bili — tako Čehi kakor Slovenci in Hrvati — ovirani v svojem razvoju, okrepili so se vendar in postali so

mogočen faktor v državi,

kot tak pa so začeli delati z vsemi svojimi močmi na to, da izvojujejo svojemu jeziku, svojemu narodu pravice, ki mu gredo. Nemci so se seveda upirali z vsemi močmi in so hoteli še nadalje obraniti svoje gospodstvo. Branili so se na vse kriplje izpuščati to gospodstvo iz svojih rok, branili so se z vsemi svojimi silami, da bi dobili Slovani pravdo države.

Zaradi tega je prišlo do ostrih kriz in spopadov v državnem zboru; zato tudi prejšnji državni zbor dolgo časa ni mogel delovati.

V očigled temu so spoznali odločilni krogi, da tako ne gre več naprej, in tedaj se je rodila misel o

splošni in enaki volilni pravici.

za državni zbor.

Zato se je začela pogajati vlada s prejšnjim parlamentom, da se preosnuje v tem smislu volilni red za državni zbor. Naš cesar je namreč ustaven vladar, in zato ni hotel, da bi se bil spremenil državnozborni volilni red brez pritrditve državnega zbora. Zato je vlada začela pogajanja s poslanci, da sami izpremejo državnozborni volilni red v tem smislu, da bi imeli odtelet volilno pravico vsi moški avstrijski državljani, ki so dopolnili 24. leto, pa naj plačujejo davke ali ne.

Tako je prišlo res do

volilne reforme.

Toda varal bi se, kdor bi mislil, da je sedaj volilna pravica res enaka za vse, da je to res splošna in enaka volilna pravica. Žalibog ni!

Sicer ne bi bilo, ko se je izreklo načelo, da imej vsak polnoletni državljani volilno pravico, bolj naravnega kot, da bi se bila država razdelila na toliko krogov ali četverokotov po številu prebivalstva, kolikor bi

bilo treba voliti poslancev. Vsak tak krog ali četverkot naj bi volil enega poslanca. Toda Nemci so bili pri nas preveč navajeni vloge gospodovanja in niso nikakor hoteli privoliti v tako pravično razdelitev, seveda ker bi bili s tem izgubili doberšen del vpliva na državno upravo. Pogajanja so se torej vršila v tem smislu, da dobe

Nemci več pravice kakor Slovani.

Tako se je potem zgodilo, da na Kranjskem voli 18.000 Kočevarjev, ki so poleg tega večidel v letu se raztreseni po celim svetu in v kulturnem oziru stoji veliko nižje ko Slovenci, enega poslanca, dočim pride šele na 42.000 Slovencev po en poslanca.

Kakor je pri nas na Kranjskem, tako je tudi drugod v Avstriji. Povsod so dobili Nemci več poslancev, kakor pa Slovani. Tako imajo n. pr. Rusi v Galiciji šele na 70.000 prebivalcev enega poslanca in tudi Poljaki in Čehi so na slabšem kakor Nemci.

Po dolgi obravnavah so končno napravili volilno preosnovo. Preosnova je dobila cesarjevo sankcijo in je postala zakon.

Reči moram, da je bilo pri nas veliko ljudi, ki so bili — čisto opravičeno — proti taki volilni preosnovi. Drugi pa so bili za njo in med temi sem bil tudi jaz, ker se mi je zdela

prvi korak

k oni končni pravični ureditvi te zadeve, ki prej ali slej mora priti kot naravna posledica tega prvega koraka. Pomenljivo pa je, da je nekaj ministrstev klopitnilo čez to vprašanje volilne preosnove, in da se je šele četrtemu — Beekovemu ministrstvu — posrečilo spraviti jo na suho.

Tako je bil potem pred poltretjim letom po novem volilnem redu izvoljen

sedanji državni zbor.

Ko se je sešel novi državni zbor, je bil takoj videti neki dober uspeh. Med tem, ko so prej Slované vedno odpravljali, se je zdela Beeku potrebno, da pokliče slovanske ministre v novo parlamentarno ministrstvo. Tako je prišlo do tega, da je dobilo nekaj Slovanov ministrske listnice.

Uspeh pa se je pokazal tudi na drug način. Ko se je sešel novi državni zbor, je ministrski predsednik Beek takoj priznal slovanskim posancem pravico, da v svojem jeziku stavijo predloge, vloge in interpela-

cije, da sme vsak govoriti v svojem jeziku. Tega se sedaj strogo drže in se tudi slovanski govori stenografirajo.

Doseglo se edino ni še to, da bi se slovanski govori tiskali v stenografskem zapisniku, ali tudi to je le vprašanje časa in se bo doseglo prej ali slej.

Ko so Nemci izprevideli položaj, ko so spoznali, da je volilna preosnova vendarle precej prinesla Slovanom, so začeli nastopati

z vso brezobzirnostjo.

Da je razpor med Nemci in Slovani že star, nam pove zgodovina, zlasti pa zgodovina slovanskega naroda. Večini Vas je gotovo znano, da Slovenci v davnih časih nismo imeli tako majhne domovine, kakor jo imamo danes. Slovenska domovina se je svoje dni raztezala do Donave, segala je globoko doli na Ogrsko in slovanski narod je imel svoje domovanje po celi Koroški, Gorenji in Dolenji Avstriji, po Tirolski, Solnograški in celo v nekaterih krajih Bavarske. Ze latinsko ime mesta Dunaja (Vindobona) kaže, da so tu bivali Slovenci — Vendi. Toda Slovenci so izgubili veliko večino svoje zemlje in edino le imena rek in gora po Tirolskem, Solnograškem in Avstrijskem še kažejo, da je ondaj bila nekdanja slovanska posest. Kakor pričajo v velikem delu nemškega cesarstva imena krajev, rek in gora, da so ondaj bivali svoje čase Slovani.

Slovenci so bili miren narod; pečali so se z zemljedelstvom dočim so njihovi nemški sosedje bili v rabi orožja izurjeni, bojoviti narod. Zato so Slovenci podlegali Nemcem, sprejeli so Slovenci po nemških misijonarjih krščansko vero. Toda ti niso zahajali med Slované vero oznanjati, da bi rešili duše Slovanov, temveč le za to, da zavojajo Slované! (Tako je!) Misijonarji so v roki nicali križ, takoj za njim pa je prihajal nemški vojskač, da podvrže krščanske Slovence nemškemu gospodstvu. Najboljši dokaz za to so nam nemški škofje, ki so bili gospodarji v naših deželah in so pošiljali nemško prebivalstvo med slovanski narod, da bi ga ponemčili. Take nemške naselbine so po vsem sorškem polju, po celi selški dolini in drugod. Toda tu se ni zgodilo kar so nameravali, kajti niso se ponemčili Slovenci, pač pa so se poslovenili Nemci, ki so se priselili med Slovence. Na mejah je seveda nemški življenjski mnogo huje pritiskal na Slovence, in zato so Slo-

venci izgubili toliko svoje zemlje.

To staro protivje med obema narodoma je ostalo do danes.

Nemec sovraži Slovenca!

To kaže vedno in vselej v vsem svojem ravnanju, taka je vsa nemška politika, taka politika velikega nemškega cesarstva. Kjer le more, da Nemec občutiti svojo oholost Slovanu. To občuti vsak posameznik pri občevaranju z Nemcem; to se čuti tudi v mednarodni politiki. V naši državi so dandanes Nemci veliko huje nasprotniki Slovanov, kakor so bili sploh kedaj, to pa zato, ker čutijo, da njihova premoč pojema, da gre b koncu, da pride čas, ko bo

konec nemškega gospodstva,

ko Nemec ne bo več gospodoval nad nami, ko ne bo več kakor je sedaj, gospod, mi pa — kakor si domišlja — le njegovi strežniki! (Zivahno odobravanje!) Nemci izprevidevajo, in zato nastopajo v državnem zboru proti Slovanom kolikor mogoče ostro, zato skušajo dobiti večino, da bi še nadalje gospodovali nad Slovani. To se jim seveda more posrečiti le s pomočjo bratov Poljakov, ki žalibog le preradi pozablajo, da tedaj, če bodo ostali Slovani premagani, tudi sami pridejo na vrsto, ki iz svoje lastne žalostne zgodovine ne zajemajo nauka, da jih je Nemec vedno zatiral in jih še tudi dandanes na Pruskem z vso silo zatira, odjemljajoč jim najprimitivnejše pravice.

Sreča je Nemcem v poslednjem času bila mila. Kakor veste, je naša država izrekla

aneksijo Bosne in Hercegovine.

Mi vsi smo bili prepričani že od leta 1878. sem, da se bo to zgodilo prej ali slej. Zlasti mi južni Slovani smo gojili željo, da se to zgodi, ker smo pričakovali, da potem poraste naša moč in naša veljava. Seveda pa Slovani nismo in ne moremo biti za to, da bi v teh deželah gospodoval Nemec ali Madjar, kakor se to sedaj godi. (Odobravanje!)

Pridružitve Bosne in Hercegovine Avstriji naj bi se bila izvršila tako, da bi bili ti dve deželi zastopani v državnem zboru na Dunaju, ali pa naj bi se na jugu države pod okriljem Avstrije, pod habsburško dinastijo, sestavila mogočna državna skupina, v kateri naj bi bil poleg slovenskega ozemlja in trojedne kraljevine tudi Bosna in Hercegovina. Taka tvorba bila bi ena najmočnejših trdnjav proti sovražnikom Avstrije

LISTEK.

Cankarjeva najnovejša knjiga.

(Kurent, Starodavna pripovedka. Spisal Ivan Cankar.)

Zgornji napis bi se lahko tudi glasil »Cankarjev najnovejši rebus«. Cital sem »Kurenta« pozorno in z zanimanjem, a če bi me kdo vprašal po vsebini, to je po jedru te knjige, bi mu ga ne mogel označiti. Kdor hoče to vedeti, mora počakati, da se oglasi ali dr. Mrhar ali pa dr. Tomineček. Legt er's nicht aus, so legt er was unter.

Kurent je človek, ki ni za nobeno rabo; končno vzame harmoniko in gre po svetu, vidi in doživi to in ono in se naposled menda izgubi v življenju kakor studenec v reki.

Ta »starodavna pripovedka« se mi zdi, kakor poetična vizija prepletena z ironičnimi in satiričnimi udarci. Kakor rečeno, nisem v stanu povedati, kaj je smisel vsega meglenega dejanja. V knjigi se srečavamo ljudi, najdemo situacije in motive, ki jih je Cankar že dopisoval in ra-

bil, seveda jih je slikal z drugačnimi barvami. »Kurent« napravlja name utis, da je Cankar komponiral novo varijacijo svojih lastnih del.

A vendar sem z zanimanjem in z užitkom čital »Kurenta« ne le zaradi sloga in jezika, ki je slikovit, mehak in nikdar banalen; ne le zaradi duhovitih ironičnih opazk, originalnih aforističnih misli in blestečih izrekov ter prispodob; ne le zaradi plastike posamičnih popisov in prizorov, marveč zaradi razpoloženja, ki ga vzbuja ta knjiga z neodoljivo silo in ki poraja misli in čute. Nedo-sezna moč Cankarjeva je prav to, da se polasti duše in srca čitatelja tako, da se ni mogoče ubraniti misli in čustev, ki jih hoče Cankar vzbuditi.

Tudi »Kurent« omami takorekoč bralca; seveda, kadar mine ta čar, kadar ugasne to razpoloženje in se človek nekako strezni, tedaj zapazi hitro, da je Kurent le novo Cankarjevo besedilo na znani Cankarjev napev.

Cankar je nekako sam svoj epigon. Bili so časi, ko je malone ves pisateljski naraščaj pobiral stopinje za njim. Vsi mlajši slovenski pisatelji so hodili pri Cankarju v šolo in so ga dosti dolgo tudi posnemali, a z leti in z dozorevanjem so se precej emancipirali od Cankarja. Ostalo na

jim je od Cankarja eno; smisel za lepoto jezika in dikoje. Danes je pa Cankar osamljen kot literat in morada je tega še vesel, saj so njegova močna samosvoja individualnost tako še jasneje dviga izmed vseh drugih.

Poroka gospodične Malči.

Novela. Spisal Josip Premk.

(Dalje.)

Pozneje sem si najela drugo stanovanje, kjer sem bila bolj prosta.

Na promenadi me je videl vedno s kakim častnikom in drugi dan sem dobila gotovo pismo, kjer je pošiljal vse tiste obilnice k vragu, me rotiti in prositi, naj vendar spoznam svojo zmoto, a jaz sem ostala kakršna sem bila — dasi bi tudi z njim rada nekoliko občevala. Potem se je nenadoma spremenilo in meni se zdi, da ga je podučil Maks, saj sem ju videla vedno skupaj.

Neko jutro dobim pismo, v katerem je bilo toliko psovka, ironije in podlega obrekovanja, da sem resnično jokala celo dopoldne. — »Do sedaj ste mi bili ženska, ki sem jo v svoji zaslepljenosti ljubil ne zaradi

kakega podlega namena, temveč kot bitje, ki zasluži najvišje spoštovanje — ljubezen zaradi svetega čuvstva samega — od sedaj naprej pa ste mi smešna opica, okinčana s penljavi in trakovi — laž, kolikor vas je!« — Tako mi je pisal nekoč, a potem samo še pikra zbadanja, ki so me bolela v dno srca. A jaz nisem imela niti toliko odločnosti, da bi zapustila napačno pota.

Pri tem je obmolnila in Anka je zapazila, da so se ji oči osolzorile. Gornja ustnica, poraščena s komaj vidnimi dlačicami, se je v holetnem izrazu tesno stisnila na vrsto belih zob, ki so se zakopali v spudno ustno, kot da hoče zatreti nekaj, kar ji je ostalo v duši s silnimi spomini...

»In potem je prišla tista zadnja noč, ki je ne pozabim nikdar«, je nadaljevala Malči in se zopet zazrla v tla. »Odhajala sem domov. Leto dni sem preživela v mestu in ko sem pomislila na vse, kar sem doživela, je bilo v moji duši — prazno, pravno... samo nekaj je tlelo notri z boječim plamenom — in to je bilo tisto, kar je dihlo skrivnostno blagodejnost iz Ivanovih pisem... Koliko bi dala, ko bi dobila tisti večer vsaj par enakih vrstic kakor nekdanj, a on mi že davno ni več pisal. Odšla sem žalostna in nola sramu —

krat sem čutila, da ostavim za seboj nekaj, kar me bo spremljalo skozi celo življenje, kar mi je bilo tako blizu, a sem zavrgla v svoji zaslepljenosti... Takrat sem se zavedala, da me je ljubil edino on in da je bil čuvstvo, ki se je vkradlo v moje srce, kmalu ko sem ga spoznala, pravo in edino plemenito, kar sem jih kdaj nosila v svoji duši... Odhajala sem in vse moje misli so bile edino pri njem in bile so skozi dve leti, a tak kakor sedaj, ko se imam poročiti, me še nikdar niso osvojile. Enkrat moram še govoriti z njim, da mu povem vse... vse...

»In kaj misliš torej napraviti?« je praskala Anka ljubeznivo, ter v mislih ji je bil samo trenutek, ko se zopet sestane z Maksom. »Res, Malči, prav slični sta najini usodi in bogve, ako se bosta tudi slično završili! Jaz prav ničesar ne upam!«

»Naj se završi, kar sem sklenila, bom storila: postreška pošljem v kavarno, kamor zahaja, pa naj se odzove ali ne!«

Pri tem je izvlekla iz nedrj drobno pismo in ga nekaj časa vrtele med prsti.

»Bogve, ako nama prinese srečo«, je zavzdihnila in vstala.

Anka ni odgovorila ničesar in ji je sledila molče.

na jugu naše države! (Zivahno odbravnanje!)

Naša država se je valed aneksije Bosne in Hercegovine zapletla v velike konflikte s susednjimi državami, zlasti pa s Srbijo, ki si je svojila pravico do teh dežel. Vmešavala se je tudi Anglija in deloma tudi naša prijateljica, »zvesta Italija«, ki komaž čaka, da bi Avstrijo napasti mogla. Vmešavale so se tudi druge države, zlasti Rusija. In tu moram izpregovoriti o veliki nerodnosti ruske diplomacije, ki je stvar tirala tako daleč, da je Nemčija zadobila v Avstriji tako veljavo, kakor je še ni imela nikdar prej. Ruska diplomacija je do zadnjega spletakarila, mesto da je naravnost javno priznala, da se je prej na tihem z Avstrijo že dogovorila glede aneksije Bosne in Hercegovine, in Nemčija je morala založiti svojo besedo, da je Rusija odstopila od svoje zahteve po evropski konferenci. In kaj se je zgodilo vsled tega?

Na Dunaju so v odločilnih krogih prišli — sicer do napačnega — prepričanja, da je edino Nemčija rešila Avstrijo in da se ima Avstrija le Nemčiji zahvaliti, da jo je obvarovala velike vojske.

Posledica temu je bila, da se je začelo pri nas vladati čisto v nemškem duhu. Temu se je dalo izraza s sestavo novega Bienenrothovega ministrstva, v katero so se sprejeli — nekako Slovonom v posmeh — taki brezobzirni nemški strankarji, kakor Hohenburger in Schreiner.

Proti tej vladi bijemo Slovenci na Dunaju hud boj, to pa zato, ker hoče uveljaviti sistem, po katerem naj bi imela manjšina več pravice kakor pa večina. Ali taka politika je trajno nemogoča. Saj ne sme obveljati, da bi politiko delali ministri, da bi jo delale posamezne večje glave; politiko delajo dandanes narodi. Večina prebivalstva pa ne bo dopustila njej nasprotujočega političnega sistema. V Avstriji imamo večino Slovani, zato pa se tudi v Avstriji ne sme vladati proti Slovonom!

Zato smo se pa tudi Slovani združili proti Bienenrothovemu protislovenskemu sistemu. Ta sistem se mora zlomiti!

In dosegli smo že uspeh: ta sistem je že zlomljen!

Baron Bienenroth je sicer še ministrski predsednik, pripravljen je že pogajati se s Slovani, pripravljen je sestaviti tako ministrstvo, v katerem naj bi bili Slovani zastopani paritetno z Nemci.

Slovani smo sicer v državnem zboru razdeljeni na več strank, kakor smo razdeljeni tudi v domovini; ali v tem smo bili vsi edini, da moramo zlomiti sedanji sistem in — kakor vse kaže —

zломili smo ga!

Dosegli smo že toliko, da se nam danes — sicer še sramežljivo, a vendar — priznava pravica do paritetnega zastopstva v ministrstvu. Kaj to pomeni, jasno Vam bo, ako povem, da ministri morejo občevariti z vladarjem iz lica v lice, iz oči v oči, ter da mu morejo naravnost odpirati oči o potrebah svojega naroda.

(Konec prihodnjč.)

Politični položaj.

Seje odsekov.

D n a j, 14. decembra. Današnja seja ni nudila nič posebno novega. Posl. Trilowski je utemeljeval v enournem govoru nujnost rusinskega nujnega predloga glede vporabe polic. patenta iz l. 1854. v Galiciji. Poslanec pl. Stransky se je izjavil proti nujnosti. Posl. Forstner je predlagal

IV.

Zgodaj je še bilo in malo gostov je bilo v kavarni »Pri treh gracijah«. V kotu ob oknu sta sedela kakor običajno slikar Maks in literat Ivan, oba okinčana s tisto zanemarjeno zunanostjo, ki je včasih smešna, a prečesto jasn glasnik njih, ki so zablodili v svetlišče slovenske umetnosti, da ne vedo — ne kod, ne kam ...

»Poglej, sapramente, je besedičil zamolklo slikar Maks in si vihal rmenkaste brke — »danes se mi je sanjalo o tisti no — saj veš —«

»O Anki,« se je nasmehnil Ivan in izpil kozareček absinta. »No, le ne vzbrenci zopet, ha-ha-ha-ha! Saj veš kaj so punčare — bogme — na nobeno groša!«

»E, le ne modruj —« je ugovarjal Maks in srebral v solidnih požirkih rumenkasto slivovko — »saj vemo, koliko je številk pri hiši!«

»Ne, pri moji veri —« je zatrjeval Ivan, — »raje se obesim na prvi kandelaber, kot da bi še kdaj zagrešil norost, kot sem jo takrat!«

»In vendar jo imaš še nekoliko rad, kaj? — E, erste Liebe roset nie; wenn sie roset, putzt man sie!«

»Sakramente, se je razljutil Ivan — »ne budati!«

»Vidiš — a je oporekal Maks —

konec debata, kar se je sprejelo, odklonilo se je pa poimenaka glasovanje o tem predlogu. Ker sta prva in kontragovornika resignirala na besedo je imel le še predlagatelj sklopni govor. Nujnost je bila na to odklonjena. Seja se je zaključila po 4 uri popoldne. Prihodnja seja jutri dopoldne ob 11. uri.

Seja poslanske shernice.

Dunaj, 14. novembra. V seji proračunskega odseka se je najprej odobril spiritalni kontingent. Nato pa je odsek začel debato o proračunskem provizoriju. Dr. Kramář je imel dolg govor, v katerem je ostro napadal finančni načrt. Proti koncu svojega govora je kritiziral tudi način, kako se vodi Friedjungov proces in je energično nastopil proti ministru Aerenthalu. — V jutrišnji seji proračunskega odseka bo govoril ministrski predsednik.

Odsek za poslovnik se je danes izrekel za zvišanje podpredsedniških mest zbornice od 5 na 7.

Draginjski odsek je danes v svoji prvi seji izvolil načelnikom posl. Hribarja, njegovima namestnikoma pa posl. Staniszevskega in Demela. Sklenilo se je v prihodnji seji odseka sprožiti glavno debato o vseh draginjskih vprašanjih in naprositi vlado, da da odsekovi članom na razpolago material o ceni mesa, živine, krme, o železničnih tarifih itd.

Odsek za ureditev gospodarskega razmerja napram Ogrski je tudi imel danes prvo sejo in je izvolil načelnikom posl. Witteka, namestnikoma pa posl. Ploja in Homuzakija.

Istotako se je danes konstituiral sladkornoreparski odsek in je izvolil načelnikom posl. Udržala namestnikom pa posl. Lakscha.

Brezupna situacija.

Dunaj, 14. decembra. Situacija je popolnoma brezupna. »Slov. Enota« se ne preumakne s stališča, da sedanji vladi ne dovoli ničesar, agrarci nasprotujejo pooblastilnemu zakonju in Rusini obstruirajo. Vlada pa zahteva, da so državne potrebe rešene še do Božiča. Jasnost mora nastati že v prihodnjih dneh. Vlada grozi, da bo razpustila parlament, če stranke preprečijo pooblastilni zakon. Agrarci zahtevajo šestmilionosko subvencijo in za povzdigo živinoreje izločitev Argentine, Srbije in Črne gore iz pooblastilnega zakona, »Slov. Enota« zahteva popolno pariteto Slovanov z Nemci v ministrstvu, torej šest slovenskih in šest nemških ministrov, in Rusini zahtevajo primeren delež od subvencije za pospeševanje živinoreje. Težko da se bodo ta vprašanja dala razrešiti v par dneh. In zato je v prihodnjih dneh pričakovati, če že ne razpustitve, pa vsaj zaključitev zasedanja parlamenta.

Poljaki.

Dunaj, 14. decembra. Posl. Udržal je dobil iz plenarnega zborovanja Poljske ljudske stranke v Krakovu brzjavko sledeče vsebine: Izjavljamo, da bomo »Slov. Enota« podpirali tudi v najtežjem boju.

Poljski klub je imel danes pod predsedstvom posl. Glominskoga sejo. Parlamentarna komisija kluba stoji na stališču, da se sme vladi votirati le rumunska trg. pogodba, ne pa tudi pooblastilni zakon v sedanji obliki. Poljaki so ozvoljeni, ker se je ponudil za posredovalca med njimi in med Rusini dr. Sylvester; pravijo, da bodo svoje zadeve z Rusini opravili brez posredovalcev.

K Friedjungovemu procesu.

Zagreb, 14. decembra. Danes zvečer so Frankovci priredili po me-

sta demonstracijo proti Supilu in hrvatsko-srbske koaliciji. Pri Srbski banki so razbili vna okna, demonstriali so nato pred stanovanjem bivš. seko. šefa Nikolića, kjer so tudi pobili okna, tudi okna srbske tiskarne, ki je v isti hiši, so razdrobili. Nato so zavili pred uredništvo »Pokreta«, kjer pa niso opravili ničesar, ker so si tam okna že pred prihodom demonstrantov zavarovali. Zato pa so demolirali srbsko šolo. Slednjič so šli pred stanovanje dr. Franka, kateremu so priredili ovacije. Policija je vse to mirno gledala in ni posegla vmes, kar je v Zagrebu že itak navadno.

Belgrad, 14. decembra. Včeraj je poslala vlada srbskemu poslaniku na Dunaju nove instrukcije glede na Friedjungov proces. Srbski poslanik je danes brzojavil v Belgrad, naj vlado ne pušči na Dunaj priči v Friedjungovem procesu, ker je velika nevarnost, da jih aretirajo. V seji skupštine je na vprašanje staroradikalca Uzumavića odgovoril minister Milanović, da so vsi dokumenti Friedjungovi, ki se nanašajo na srbsko vlado in na Slovenski Jug, falsificirani, ker takih dokumentov sploh ni. Minister Jovanović je izjavil, da sploh nikdar ni imel nobenih zvez s Slovenskim Jugom in da tudi nikdar ni bil na nobeni njegovi seji. Friedjung ne more imeti v rokah nobenega pristnega dokumenta, ki bi ministra Jovanovića mogel kompromitirati.

Kriza na Ogrskem.

Dunaj, 14. decembra. Odločitev še vedno ni. Dr. Wekerle je bil danes zopet pri cesarju v avdienci. Poročal je o parlamentarnem položaju in je prosil za dovoljenje, da sme predložiti parlamentu indeminetno predlogo. To dovoljenje je tudi dobil. Popoldne se je Wekerle vrnil v Budimpešto, kjer bo jutri poročal v ministrskem svetu o svoji današnji avdienci. — Splošno pričakujejo, da bo prihodnja seja posl. zbornice prav viharina, kajti Justhova stranka napoveduje boj z najostrejšimi sredstvi.

Anglija.

London, 14. decembra. Volilni boj kaže doslej, da imajo liberalci trdnjše pozicije nego konservativci. Liberalni volilni shodi so zelo dobro obiskani, konservativnih je bilo pa že več razbitih.

Proces hrv.-srbske koalicije proti dr. Friedjungu.

Kdo je baron Chlumecky?

Ugledni hrvatski književnik dr. M. Lisičar piše o baronu Chlumeckem to - le:

»Danes vemo, kaj je v Friedjungovem procesu izpovedal baron Chlumecky, preostaja samo to, da naše javno mnenje ve, kakšen je ta človek, katerega se je dr. Friedjung poslužil za svoj scenični efekt.

1. Baron Chlumecky, človek brez posebne naobrazbe, brez poklica in brez imetja, z edinim kapitalom, a to je ugled njegovega očeta, je prišel v Dalmacijo ter pričel svojo karijero z denunciacijo, ki je sprva povzročila velik hrup, a se je končala s smehom in z besedami neke visoke osebe o tem človeku, da je to »un home detraque« — to je ničvrednež.

Približal se je namreč gospe David, ženi takratnega dalmatinskega namestnika generala Davida, a ker je poštna žena spregledala njegove nakane, ga je iztirala iz svoje bližine. Nato je Chlumecky denun-

ciral njo, njenega moža in sedanjega dalmatinskega namestnika Nardellića, da konspirirajo proti državi s črnogorakim knezom in da imajo s njegovimi emisarji tajne sestanke. Na Dunaju so sprva tej denunciaciji verjeli, v Dalmaciji se je uvedla preiskava, a nato je vsa stvar zaspala. Vkljub denunciaciji barona Chlumeckega je Nardelli postal dalmatinski namestnik, kar mora postati samo moč, ki uživa največji ugled na dvoru.

2. Ta baron Chlumecky se je utihotapil po ugledu v svojega očeta v hišo grofa Caboge v Dubrovniku, zapeljal grofovo ženo, pobegnil s njo in živel na njene stroške, dokler je imela kaj denarja, a ko je zapeljana žena izposlovala ločitev svojega zakona in dovoljenje v Rimu, da se sme z njim poročiti, je enostavno pobegnil.

Sedaj živi brez vsakega posla od milosti svojega očeta. Sedaj se je približal bogati, zelo bogati hčeri nekega graščaka iz okolice Karlovca, ki je omožena na Dunaju in katere ime bom ob priliki priobčil s polnim naslovom, zakaj danes, ko se je pričela taka borba iz zasede in na nože, bi bilo smešno varovati ugled rodbine, ki živeča na Hrvatskem ni hrvatska. Sedaj je nastalo pred našim javnim mnenjem vprašanje: Komu verovati? Ali onemu denuncijantu v lažnivi aferi Nardeli - David, onemu prostitutu, ki se je vtihotapiljal v hiše in zapeljeval žene, jih varal in pobegnil od njih, človeku, ki še sedaj živi od tega na Dunaju, človeku, čegar članki po listih kipe nebrzdane mržnje do vsega, kar je hrvatsko, človeku, o katerem pravijo vsi, ki ga poznajo, da ga je bolna ambicija napravila za polblaznega, enemu izmed tistih ljudi, v katerih so vsi pogoji moralnih propalic — ali verovati Supilu, ki pravi temu človeku: »Ni resnica, da bi mi vi kdaj dali kakšen denar?«!

Na to vprašanje odgovoriti, ne sme biti stvar ukusa, nego stvar značaja našega naroda in njegovega poštenja. In ta karakter in to poštenje se mora strniti v zahtevo: Verovati moremo samo takemu svedoku, čegar privatno življenje je neomadeževano.

Kdo je Supilo?

O poslancu Supilu piše njegov šolski prijatelj dr. Melko Čingrija:

»Frana Supila poznam še kot gimnazijca. Znano mi je, da je Supilo dovršil samo dva gimnazijska razreda in dva tečaja poljedelske šole v Gružu. Gimnazijskih nauk ni mogel končati, ker je bil izključen na pet let radi demonstracij pri prihodu cesarjeviča Rudolfa v Dubrovnik. Takrat so dijaki zažgali avstrijsko zastavo. Radi siromaštva ni mogel na to nadaljevati svojih študij. V skrajni bedi živeč, se je junaksko trudil, da si s privatnim trudom pridobi čim največje izobrazbo. To njegovo stremljenje je že takrat med njegovimi sovratniki vzbujalo splošno občudovanje ... Supilo kot urednik »Crvene Hrvatske« je dosegel ono, s čemer se ne more ponašati niti eden hrvatski časnikar: probudil je hrvatsko narodno zavest v vsi južni Dalmaciji. Supilo je leta in leta delal za mesečno plačo borih 25 goldinarjev. Vsi hrvatski politiki iz Dubrovnika, Splita, Šibenika in Zadra, tudi njegovi politični nasprotniki ga poznajo kot poštenjaka in niso nikdar dvomili in tudi danes ne dvomijo v njegovo poštenost. Prepričan sem, da je baron Chlumecky po krivici obdolžil Supila, ker sem globoko uverjen in z mano vsi Dubrovčani o njegovem neomadeževanem poštenju ter sem pripravljen za Supila iti v

ogonj in si preje dati sežgati roko, predno dopustim, da bi kdo, četudi samo za trenutek, dvomil o Supilovem osebnem poštenju.

Častiti starina župan dubrovniški in načelnik hrvatske stranke dr. Pero Čingrija pa piše:

»Supilovo delovanje v Dubrovniku ni nobena tajnost, marveč je odprta knjiga.

V pisanju »Crvene Hrvatske«, ki ji je bil ustanovitelj in urednik, je ostala smer ista od njegovega rojstva — kakih sedem let pred prihodom barona Chlumeckega pa do časa, ko je Supilo odšel na Reko.

Izključujem odločno kakršnikoli vpliv koncipista Chlumeckega na stališče stranke glede na list »Crvena Hrvatska«.

Onesvečenje sodnega tolmača.

K včerajšnji razpravi je prišel novi zastopnik poslanca Supila dr. V alter Rode.

Cim je predsednik otvoril razpravo, se je oglašil za besedo sodni tolmač dr. Friderik Kraus. Tresoč se od razburjenosti, je jel pripovedovati, da je pred par dnevi prišel k njemu neki srbski časnikar, rekoč, da ima povedati za proces važne stvari, ter ga prosil, naj ga pelje k dr. Friedjungu. To je on odklonil ter rekel neznanca, naj se direktno obrne na Friedjunga ali na »Neue Fr. Presse«. Dotičnik se je nato obrnil na dr. Friedjunga, ki mu je odgovoril v pismu, čegar fotografijo sedaj predlagam.

Ko je dr. Kraus hotel preko stopnice estrade k predsedniku, je omahnil ter se onesvestil. Sluge so ga nesli iz dvorane v sosedno sobo, kjer ga je kmalu pustila ometica, da se je lahko zopet vrnil v dvorano.

Predsednik: Pismo, ki mi je izročil dr. Kraus ni čitljivo.

Dr. Friedjung: Ali smem stvar pojasniti? Dobil sem pismo, v katerem mi neki gospod Fortuna sporoča, da mi ima priobčiti za proces važne stvari. Nato sem pisal gospodu Fortuni, naj pride k meni. To pismo je bilo nato takoj fotografirano in najbrže takoj izročeno gospodom tožiteljem.

Dr. Harpner: V pomirjenju gospodov izjavljam, da moji klienti o tej stvari niso imeli niti pojma.

Tožitelj dr. Popović: Kar je sedaj dr. Friedjung povedal, je seveda resnično. Opozoril bi pa gospoda profesorja, da se dotičnik ne zove Fortuna, marveč Frtunić, mož, ki je dobro znan kot špiun.

Poslanec Zagorac dementuje Friedjungove trditve.

Dr. Benedikt: Včeraj sem predlagal zaslišanje hrvatskega poslanca Stjepana Zagorca. Danes sem dobil od gosp. poslanca brzjavko, v kateri pravi, da ni nikdar prosil za avdienco pri cesarju, da vsled tega tudi ni mogel biti zavrnjen in da ni nikdar govoril v Zemunu z dr. Spalajkovićem, ki bi mu bil baje priznal, da je srbska vlada v zvezi s hrvatsko-srbsko koalicijo, ter končno naglašala, da so moje trditve glede njegove osebe neresnične.

Vkljub tej brzjavki moram vztrajati pri svojem predlogu, da se poslanca Zagorca zasliši kot prič.

Nato sta zagovornika dr. Benedikt in dr. Kienböck protestirala proti temu, da bi se prečitale brzjavke, ki so jih poslali dr. Spalajković, Davidović, Simić in Jovanović iz Belgrada prof. Masaryku. Dr. Kienböck je protestiral tudi proti temu, da je dr. Masaryk navzoč med poslušalci, dr. Benedikt pa je obenem predložil statistiko, glasom katere je bilo v Srbiji od l. 1887 do 1895 izvršenih 37 političnih umorov.

»Haha, haha — zaradi lepih spominov — no, pa naj se zgodi še ta neumnost zaradi spominov! Jaz ti želim vse najslajše!«

In pero je počasi zadrslalo po bellem papirju.

Čenjena gospodična!

Hvala za pisemce. Rendez-vous: pri Jakopičevem paviljonu; čas: obširnih popoldne; vzrok in namen: vstopnina kot prispevek tistim, ki ste jih Vi in Anka nekoč zasramovali Ivan.

Ko je končal, je prečital naglas. »O za božjo voljo —« se je začudil slikar Maks — »na to pismo niti ne prideta. In pri Jakopičevem paviljonu — kaj pa ti je obšlo!«

»I no, se je nasmehnil Ivan — »ako se ne more drugače priti do zaželenega uspeha, pa priporočajmo naj se nahajajo notri vsaj ljubezenski sestanki. Bo vsaj par kronic! In pripravno je tudi!«

»Nè, nè! Le pusti za danes umetnost in napiši pismo, kakor se spodobi!«

»Pa naj bo — zaradi tebe!« — In čez četr ure sta sprejeli Anka in Malči pismo, kakršno sta želeli. Brez besed sta se zopet napotili proti aleji: v obrazu radost ... v srcu mladost, cvetje in maj ... dasi je bilo v reanici še v juliju!

(Dale prihodnjč.)

Predsednik je zabilježilo, da bi se ti podatki razdelili med porotnike. Nato je dr. Wach predčital brzojavko srbskih društva iz Prijedora, v Bosni, v kateri izjavljajo, da niso nikdar dobili 500 dinarjev od »Slovenskega Juga«, kakor se to trdi v »dokumentih«.

Odlučitev glede zaslišanja priče?

Predsednik je predčital sklep sodnega dvora: 1. da se imajo zaslišati poslanec Zagorac, katehet Cajko in dr. Sachs o vprašanju, če je dr. Spalajković res priznal napram Zagorcu, da stoji srbska vlada v zvezi s hrvatsko-srbsko koalicijo.

2. da se odklonijo priče poslanci dr. Laginja, Biankini in Spinčić, ker ne kaže, da bi se na razpravi na drobno razpravljalo o reški resoluciji;

3. da se odklonijo priče iz Srbije: Božo Marković, Ljuba Davidović, Kosta Glavinović, Božo Gjorgjević, Milan Stefanović, dr. Stefanović, Ljuba Jovanović, Risto Odavić, Mihajlo Jovanović, Mile Pavlović, Božo Petković, dr. Godjevac, Marko Bozović, dr. Spalajković, general Stefanović, I. Tomić in Pinterović, češ da nima sodišče sredstev, da bi jih prisililo priti pred avstrijsko sodišče.

V drugem oziru pa jih sodišče tudi ne more pozvati, ker bi se lahko zgodilo, da bi jih morali v smislu § 58 c in 38 k. z. zapreti radi veleizdaje, ako bi se dokazalo, da so dokumenti predloženi po dr. Friedjungu pristi. Ako bi se pa ti predlagani svedoki prostovoljno zgledali do sobote, je sodišče pripravljeno jih zaslišati;

4. da se zaslišita voditelj srbsko-mohamedanske opozicije Rista Džamjanović in dr. Gavrilica glede dr. Spalajkovića;

5. da se zasliši tožitelj grof Pejačević o okrožnici podbana Chav-raka;

6. da se zasliši Peter Jelovac iz Zemuna, ako je dobil tožitelj Pri-bičević v njegovi hiši denar od dr. Spalajkovića;

7. da se zasliši priča dr. Polit-Desanić;

8. da se začasno odkloni zaslišanje priče dr. Marsaryka;

9. da se glede Supila zaslišita podpredsednik dalm. namestništva Tončić in grof Szapary, Kačanski pa v slučaju, ako se zanj navede točen naslov.

Dr. Harpner je naznanil, da je v sodnem postopku navzoč predsednik »Slov. Jug« dr. Božo Marković in da se ga lahko zasliši. Nadalje je predlagal, naj se potom avstrijskega poslanstva zasliši poslanec ruske dume v Petrogradu Pavel Miljukov, ako je res »Slovenskemu Jugu« daroval 200 dinarjev.

Proti temu predlogu se je izjavil zagovornik dr. Benedikt.

Supilovi predlogi.

Zastopnik poslanca Supila dr. Rode je predlagal, naj se o aferi Chlumecky-Supilo zaslišijo: 1. dalmatinski namestnik Niko Nardelli; 2. dubrovniški župan dr. Pero Čingrija in 3. nemški pisatelj Hermann Bahr.

Dr. Rode je med drugim rekel: V Herman Bahrov knjigi »Dalmatinische Reise«, ki je nedavno tega izšla, stoji o baronu Chlumeckem: »Vem prav dobro, s čim je čas ubijal v Dubrovniku in kako o njem sodijo v Dalmaciji. Poznaajo ga tam in vedo marsikaj o njem.«

Dr. Benedikt se je izrekel proti zaslišanju teh prič.

Dr. Rode in Supilo sta na to konstatirala, da je baron Chlumecky iz Supilovega pisma, ki ga je predložil sodišču, izpustil par zelo važnih in značilnih mest.

Senat je nato razglasil, da odklanja predlog glede zaslišanja Miljukova in vse dr. Rodetove predloge.

Kako je prišel dr. Friedjung do »dokumentov«?

Dr. Benedikt (napram dr. Friedjungu): Na kakšen način ste dobili v roke fotografije in dokumente?

Dr. Friedjung: L. 1907. se je pojavila oseba, ki se je ponudila preskrbeti protokole »Slovenskega Juga«. Ponudbo so merodajni faktorji sprejeli, a pripomnili, da bodo honorirali samo originale. Dotična oseba je na to prinesla originale, ki so bili prepisani in fotografirani. Nato so bili zopet izročeni dotičniku, da jih je neopaženo vrnil v arhiv »Slov. Juge«. Iz teh protokolov so se mimogrede prepisala mesta glede Supila. Ponudbo, naj jaz odkrijem s svojim imenom sem rad sprejel, ker se mi je obljubilo, da mi bo v slučaju tožbe dan na razpolago ves dokazni material.

Dr. Harpner: Dosedaj še niste imenovali nobenega imena in niste doprinesli nobenega dokaza. Povejte vendar ime tistega, ki je vam napravil protokole!

Dr. Friedjung: Vem za njegovo ime, a ga nečem izročiti na vislice.

Zaslišanje predsednika »Slovenskega Juge« dr. Markovića. Sodišče je na to sklenilo zaslišati predsednika »Slovenskega Juge« vseučiliškega profesorja dr. Božo Markovića, ki je nalašč za to prišel iz Beograda, da izpove pred sodiščem.

V bistvu smo njegove izpovedbe podali že včeraj. Danes jih hočemo samo popolniti. Dr. Marković je rekel med drugim: »Slov. Jug« ni bil nikdar v nobeni zvezi z vlado in tudi ni od nje nikdar dobival nobene podpore. Edino podporo je dobival od mestne občine in sicer 400 dinarjev za vzdrževanje javne čitalnice. V Friedjungovih dokumentih se navaja, da sem jaz v seji dne 1. februarja 1908. poročal o nekem razgovoru z ministrskim predsednikom Pašićem. Konstatujem, da sem se šele pred poldrugim mesecem seznanil s Pašićem, torej nisem mogel že l. 1908. poročati o kakršnemkoli razgovoru z njim. Nadalje konstatujem, da v svojem življenju nisem bil nikdar v Solunu, kakor se trdi v dokumentih in da tajnik ali zapisnikar »Slovenskega Juge«, ki bi se pisal Milan Stefanović, sploh ne eksistira.

Pisave predloženih mu protokolov sploh ne poznam, kar izpričuje dovolj jasno, da so vsi ti protokoli falsificirani.

Dr. Friedjung: Ali niste spisali neko brošuro, naperjeno proti Avstriji?

Dr. Marković: Ne naperjeno proti Avstriji, marveč znanstveno studijo »Srbsko pojmovanje bosanskega vprašanja«.

Dr. Harpner: Predlagam, naj se natančno dožene, kdaj je dr. Marković ložiral v Pešti v hotelu »Nadvojvoda Josip« in kdaj je bil v Berlinu in s kom je tu občeval.

Dnevne vesti.

+ Zveza južnih Slovanov je poslala grofu Otonu Harrachu to-le brzojavko: »Povodom smrti Vašeg prejasnog oca, osobitog pokrovitelja Dalmacije, iskrenog prijatelja južnih Slovana, srdačna čuvstva sućuti šalje Vam u ime jugoslavenskog kluba dr. Ploj.«

+ Ti pa znajo! »Slovenec« je prinesel pretekli petek na uvodnem mestu »Spomenico jugoslovenskih poslanecv za priznanje študij, izpitol in diplom zagrebskega vseučilišta.« Na tej spomenici je prvi podpisan v imenu »Slovenskega kluba« dr. Šusteršič. Vsakdo bo torej na prvi pogled sodil, da akcija izvira iz »Slovenskega kluba«. Faktično je pa »Slovenec« vse to zasakal tako le v reklamne namene. Akcija namreč izvira iz »Zveze južnih Slovanov«. Spomenico je sestavil in na čisto spisal poslanec dr. Laginja; naravno pa je, da se je v sopodpis predložila tudi dr. Šusteršič. Vsaj je potrebno, da vsaj v takih stvarih poslanci na Dunaju postopajo složno. Dr. Šusteršič, naprosen, naj se pridruži deputaciji, ki je imela spomenico izročiti ministrskemu predsedniku ter se oglašiti zaradi nje pri naučnem ministru in pri ministru notranjih zadev, je to odrekel. To nalogo so torej prevzeli poslanci dr. Ploj, dr. Laginja, dr. Perić in dr. Tresić. Zakaj to navedemo? Zato, ker glede na taktiko naših klerikalcev, — ako ne prej — čez sedem let vse prav pride.

+ »Slovenec« je včeraj ušla naslednja fraza: »Dr. Šusteršič je danes tisti politik v Avstriji, ki zavzema prvo mesto.« Ta izrek modrega »Slovenca« je vzbudil po Ljubljani viharno veselost.

+ Iz državne v deželno službo. Finančni svetnik g. Ivan Zajc je šel v pokoj da je prestopil v deželno službo kot vodja deželnega užitniškega zakupa. Kadar bodo klerikalci zopet otresali jezike zaradi penzionistov, ki opravljajo kake službe, jim bomo poklicali v spomin finančnega svetnika Zajca.

— Slovensko deželno gledališče. Jutri, v četrtek, se poje drugič Jurnova opereta »Logarjeva Krista« z gđ. Hadrbolevo, gđ. Lovo, gđ. Thalerjevo ter g. Iličcem, g. Bohuslavom in g. Povhetom v glavnih vlogah. — V soboto je premijera Savinove izvirne opere »Lepa Vida«. — V nedeljo pop. ob 3. se poje opereta »Dolarska princesa« za zunanje goste, ki naj se za vstopnice takoj pobrigajo.

— Slovensko gledališče. Med najlepše uspehe letošnje gledališke sezone spada gotovo sinočna predstava operete »Logarjeva Krista«. To je ljubko delo, polno simpatičnih melodij in motivov. V središču dejanja stoji cesar Jožef II. Slučaj ga zanese z gozd, kjer naleti na resolutno Kristo, ki mu pové vsakovrstnih resnic in mu vzame uro v zastavo, dokler ne plača globe. Za Kristo se poganjata dva čestilca: krojač Wamperl in gozdar Földessy. Ko pride na dan, da je Földessy vojaški begun, se odpravi Krista naravnost do cesarja — zdaj šele izve, kdo je bil tuji gospod, ki mu je vzela uro. Cesar seveda pomišlja Földessyja in Krista postane nje-

gova žena. Libreto in glasba v tej opereti, vse je pristno dunajsko, kakor tudi humor in sentimentalnost. S katerim je to ljubezljivo delo prepričeno. Kakor rečeno, spada sinočna predstava te operete med najlepše letošnje uspehe. Bil je to resničen, popoln uspeh, ker to pot je bilo vse skrbno pripravljeno in tako dobro izvedeno, da je imelo občinstvo na predstavi res užitek. Pred vsem je ta uspeh pripisoval gđ. Hadrbolevo kot Logarjevi Kristi in g. Nučiću kot cesarju Jožefu II. Gđ. Hadrbolevo, ki je sploh jako vrla subreta, se je v vsakem oziru tako odlikovala, da je popolnoma zaslužila toplo priznanje, katerega je bila deležna. Svojo vlogo je pela izvrstno in jo izvedla naravno in temperamentno. V prvem dejanju s cesarjem je bila strunna punica iz ljudstva, ki se ne da ugnati in zna biti energična, v drugem dejanju je razvijala na dvoru ljubezljiv humor, v zadnjem pa našla ginljive in presrčne akcente. Po vsi pravici sme priti Logarjevo Kristo med svoje najodličnejše vloge. Teško vlogo cesarja Jožefa II. je gosp. Nučić jako dobro pogodil. Ljudomili in vendar majestetični cesar, ki ga je postavil na oder in ga opremil z velikimi gestami, je bil značajan, ki se je vsakemu prikupil in je vsakemu imponiral. Prav toplo je pohvaliti tudi gđ. Lovo in gđ. Thalerjevo; gospa Bukškova se vse bolj razvija in je postala ena najporabnejših moči. Földessy pa je igral g. Iličić, ki sicer še ni kdo ve kak umetnik, ki je pa kot pevec in igralec tako simpatičen, da ga ljudje vedno radi vidijo. Gosp. Bohuslav je svojo vlogo bahatega krojača Walperla zasolil s pravo komiko. Pohvalno je omeniti tudi gg. Verovška, Povheta, Motejla, Bukška in Pečeka. K uspehu je mnogo pripomogla res skrbna režija. Inscenirana je bila opereta kakor še malokatera in sicer vkusno in elegantno. Čardaš so plesali celo s figurami prav živahno in graciozno, docim časih še navadne polke niso mogli skupaj spraviti. Omeniti je še treba, da so celo živo snrico spravili na oder, ljubko živalico, o kateri pravi ženski del občinstva, da je bila nebeška. Ni dvoma, da ima na tem izrednem uspehu veliko zaslugo tudi dirigent g. Talich.

— Plemeniti čin. Kakor znano, je zapustil blagopokojni ljubljanski posestnik in veletržec Fran Kollmann svojo vilo »Triglav« na Bledu v ta namen, da se proda ter napravi iz skupila dijaške ustanove. Njegov sin, g. Robert Kollman, plačal je v ta namen, da postane ta ustanova čim večja, iz svojega preko 4000 K državne pristojbine od vile »Triglav« na Bledu. V dolžnost si štejejo beležiti ta blagodušni čin, ki nam kaže v najlepši luči pieteto darovalcev do svojega pokojnega očeta, obenem pa tudi njegovo gorečo rodoljubje.

— Božični dar telovadnemu društvu Sokola II. Društvo si je nabavilo s težkimi denarnimi žrtvami društveno knjižnico, ki šteje danes skoro 300 zvezkov. To pa daleko ne zadostja rastočim potrebam po izobrazbi mladih mladih čitateljev-sokolov. V zadnjih tednih se tudi naraščaj kaj pridno oglašja v društvenih prostorih in želi knjig. Kaj veselo znamenje, le žal, da knjižničar ne more vsem postreči s primernimi knjigami. Zato se uljudno obračamo na vas, prijatelje Sokolstva, da nam pomagate pri izobraževalnem delu. S hvaležnostjo sprejemamo vsako knjigo, največje povpraševanje je po novejših leposlovnih knjigah. Pošiljajte naj se naslovijo na društvo (Ilirska ul. 22).

— »Slavčev« zabavni večer v nedeljo, dne 12. t. m. v »Narodnem domu« zbral je zopet mnogobrojne prijatelje tega pevskega društva na neprisljano, prijateljsko domačo zabavo, da so bili restavracijski prostori natlačeno polni. Ubrano petje zbora, četverspevi, (gg. Dražil, Tekavc, Bogataj, Lebar) in češke narodne pesmi so izzvale občo zadovoljnost in pohvalo. Izredno je ugajal samospjev »Mornar«, ki ga je pel jako prikupljivo in fino g. Bogataj. V zborovih solo-spevih sta se prijetno odlikovala gg. Dražil in Seljak. Komični prizor »Nočni čuvaj Cimbara« (izvajal gosp. Vojska), izzval je hrupni smeh, osobito pa je žel predstavljalec za osoljene, z ostro satiro opremljene kuplete viharne, dolgotrajajoč aplavz, da je moral vedno dodajati novih kitic, markantne pa ponavljati. Srečo je iskalo mnogo lovec in jo tudi našlo v lepih darilih. Po sporedu pa se je zasakal mladi svet in tako prišel tudi na svoj račun. Na klavirju se je odlikoval g. Adamič z finim prednašanjem lepih točk. Bil je prijeten večer »Slavca«.

— Silvestrov večer »Ljubljanskega Zvona«, ki bo, kakor že naznanjen, v veliki dvorani »Mestnega doma«, obeta biti letos res nekaj izredno zanimivega in zabavnega. Veseličnik odsek je neumorno na delu, da pripravi udeležnikom in udeležnicam tega večera kar največ presenečenj. Seveda teh tajnosti še ne smemo izdati, ampak jih hranimo za zadnje

dni leta. Samo toliko povemo: kdor pride, mu ne bo žal, ampak bo vesel med veselimi preživel par ur v takem kratkočasu. kakršno je splošno v navadi na priljubljenih v čerih »Ljubljanskega Zvona«.

— K vprašanju podružnice »Društva jugoslov. želez. uradnikov.« Pišejo nam: Napovedani ustanovni zbor ljubljanske podružnice »Društva jugoslovenskih železniških uradnikov« se 19. t. m. ne more vršiti, ker ni odobrila kranjska deželna vlada — iz formalnih vzrokov — predloženih pravil. Pravila se morajo še enkrat predložiti in se boče dan ustanovnega zborovanja pravočasno naznanil. Pač pa se vrši 19. t. m. napovedani družinski večer v ljubljanskem »Narodnem domu«, na katerega se železniško uradništvo in po njem vpečljano občinstvo vljudno vabi. Začetek ob 8. zvečer.

— Umrla je včeraj zjutraj v 72. bolnici ga. Frančiška Perhava. Truplo se boče prepeljalo v četrtek v Senožeč. N. v. m. p.!

— »Strelski klub« pri »Novem svetu« (Mraku) vabi vse svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo jutrišnjega streljanja, kjer pride na razgovor božično streljanje.

Ponarejene novce je izdajala v Ptuj kmetica Neža Gabrovec iz Zgornjega Hajdina. Pri njej so našli ponarejene krono in več ponarejenih 20 vinarjskih komadov. Denar je baje dobila od dveh prekupovalcev jaje iz mariborskega okraja. Kmetico so zaprli.

Preprečena pot. Na južnem kolodvoru je včeraj službujoči nadstraznik Nikolaj Večerin vstavil mladotnega Franca Boskovca, rojenega v Mulovi vasi, okraj Krško, ko se je nameraval odpeljati v Ameriko in se odtegniti vojaški dolžnosti. Baskovec se boče moral zagovarjati pred sodiščem.

Prvi kinematograf Pathé prej Edison. Dunajska cesta št. 22 nasproti kavarni Evropa ima od srede, dne 15. do petka, dne 17. decembra sledeči spored: Žongler z nogami. (Komično.) Zanzibar. (Po naravi.) Konec lepih sanj. (Drama.) Okrog Pariza v eni uri. (Po naravi.) Od smrti vstal. (Komično.)

Elektro-Radiograf »Ideal« Franc Jožefova cesta št. 1. Hotel »pri Maliču«. Zraven glavne pošte ima od srede, dne 15. do petka, dne 17. decembra 1909 sledeči spored: Črna roka. (Fantastično.) Sin finančne straže. (Drama v 22. slikah.) Lov na divje mrjase. (Po naravi.) Lovci na živali kočuhovce. Prerokovalce potresa. (Komično.)

V Ljubljano padla. Včeraj popoldne je prala pod Šolskim dreverodom služkinja Alojzija Plankova. Naenkrat ji je pa spodrsnilo in je padla v vodo. Voda jo je nesla kakih pet metrov naprej. Plankova je zgrabila za tam pripeti čoln in začela klicati na pomoč. Klice je slišala delavčeva žena Marija Terčeka, ki je pritekla k bregu, skočila v čoln in Plankovo potegnila iz vode.

Z nožem osuval. Včeraj zvečer je v pijanosti Ivan Troha, gostilničar in posestnik v Kropi, šestkrat sunil z nožem zasebnika Jožefa Pibrovca in ga teško telesno poškodoval. Pibrovca so z južnega kolodvora prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Makedoncev in 32 Slovencev. Nazaj je prišlo 21 Slovencev in 40 Hrvatov.

Izpuščeno in najdeno. Šolska učenka Ana Vresnikova je izgubila črno usnjato denarnico z malo svoto denarja in dva obeska za ženske uhanje. — Dijak Miroslav Gjund je našel sukneno čepico. Delavka Marija Kosova je našla brožo z tolarjem Marije Terezije.

Dotična ženska ki je dne 9. t. m. vzela v neki tukajšnji trgovini na ime Marije Janežič 3 kose šifona, prinese naj ga v dotično trgovino nazaj, sicer ima lahko kake sitnosti, ker je njeno ime znano.

Drobne novice.

* Kralj Leopold. Kralja so včeraj ob pol 9. zvečer operirali. Operacija je trajala celo uro. Navzočih je bilo šest zdravnikov. Pred operacijo je kralj diktiral še svoje zadnje želje. Izrazil je tudi željo, videti svoji hčeri Luizo in Stefanijo. Operacija je obstajala v tem, da so pacientu odprli črevo. Operacija se je posrečila in pacientu je precej odleglo. Vendar pa sile tako rapidno pojemajo, da se je vsak trenutek bati katastrofe. Grofica Lonyay je odpotovala v Bruselj, tudi princezinja Luiza je na potu v Bruselj.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 15. decembra. V smislu sklepa »Slovenske Enote« so češki

agrarci danes vložili 37 novih nujnih predlogov. Ko je zbornica rešila nujni predlog maloruskega poslanca Petruševiča glede odprave policijskega patenta iz leta 1854. je v zvezi v razpravo prvi češko agrarni nujni predlog Kotlafev o ustanovitvi živilno-zdravniške šole v Pragi. Seja se je ob pol 3. prekinila za eno uro, da se poslanci lahko udeležijo pogreba grofa Harracha.

»Slovenska Enota« za obstrukcijo.

Dunaj, 15. decembra. »Slovenska Enota« je imela ob 10. dopoldne napovedano sejo, na katere dnevnem redu je definitivno sklepanje o nadaljnjem njenem stališču napram vladi. Po živahni, dve uri trajajoči debati se je z 10 proti 6 glasovi sprejela rezolucija, v kateri se naglašja potreba, v parlamentu znova pričeti z obstrukcijo. Za rezolucijo so glasovali: češki agrarci (3 glasovi), Mladočehi (2), češki radikalci (2), slovenski klerikalci (2) in dr. Straneky; proti rezoluciji pa jugoslovanski poslanci (2), češki klerikalci (2), dr. Masaryk in dr. Hlibovickij.

Nemci proti pokojnemu grofu Harrachu.

Dunaj, 15. decembra. V zbornici je predlagal predsednik dr. Pattai, naj bi se seja prekinila za 1 uro, da se poslancem omogoči, da se vdeležijo Harrachovega pogreba. Ta predlog so Nemci v zvezi s socijalnimi demokrati odklonili. Za predlog je glasovalo 96 poslancev, proti pa 172. Za predlog so glasovali vsi Slovani ne izjemši Poljake. Poslanec Seitz je kričal: »Pokopajte svoje pokojnike, nam pa pustite delati.«

Dunaj, 15. decembra. Pevsko društvo »Lumir« je nameravalo peti ob krsti grofa Harracha v šotski cerkvi pesem žalostinko, neki staro-češki koral. Župnik pa je petje prepovedal, češ da na Dunaju ni dovoljeno peti na javnem prostoru v češkem jeziku.

Vtisk sklepov »Slovenske Enote« na politične kroge.

Dunaj, 15. decembra. Sklep »Slovenske Enote«, da zopet prične z obstrukcijo, je vzbudil v parlamentu kolosalno presenečenje. Ministrski predsednik Bienerth se je takoj odpeljal v cesarjev dvorec, da poroča o tem sklepu vladarju.

Konferenca klubskih načelnikov.

Dunaj, 15. decembra. Predsednik poslanske zbornice, dr. Pattai, je sklical ob treh sejo klubskih načelnikov.

Povratak v »Zvezo južnih Slovanov«. Dunaj, 15. decembra. Dalmatinski poslanci dr. Ivčević, Biankini, Perić in Vuković, ki so poleti izstopili iz »Zveze južnih Slovanov«, so se danes zopet vrnili v klub.

Dunaj, 15. decembra. Povratak poslancev dr. Ivčevića in tovarišev v jugoslovanski klub tolmačijo tako, da bo najbrže v kratkem prišlo do razpada jugoslovanske »Narodne zveze« in sicer radi različnega nazoranja obeh jugoslovanskih klubov glede na obstrukcijo.

Friedjungov proces.

Dunaj, 15. decembra. Današnja razprava je silno viharna. Sodišče še vedno zaslišuje predsednika »Slovenskega Juge«, prof. dr. Markovića, ki jasno in točno odgovarja na vsa mu postavljena vprašanja. Zaman se trudijo zagovorniki dr. Benedikt in Kienböck in dr. Friedjung sam, da bi ga spravili v zadrego ali v kako nasprotje. Marković odgovarja na vse z izredno točnostjo in preciznostjo, kakor človek, ki govori vedno čisto resnico in ki se mu ni bati, da bi ga kdo zajel. Polagoma se podira vsa mogočna zgradba, ki jo je sezidal Friedjung s svojimi dokumenti. Friedjung vidi, da se njegova zgradba ruši in da ni zanj več rešitve, in je ves zelen od jeze. Ker si svoje jeze ne more drugače ohladiti, je jel pollo žaliti prof. Markovića. Nemška izobrazba. Predsednik ni zavračal Friedjungovih žalitev.

Zato je dr. Harpner ostro protestiral proti takemu predsednikovem postopanju ter povedal Friedjungu par tako gorkih, da je ta osramočen umolknil. Ravnao se je po predsednikovem vzgledu se je neki porotnik osmelil in je vprašal dr. Markovića: »Zakaj pa ste pravzaprav prišli na Dunaj?« Dr. Benedikt je vprašal svedoka: »Povejte mi, ali so se v »Slovenskem Jugu« fabricirale bombe proti črnogorske-mu knezu?« Dr. Marković: Na takšna zlobna vprašanja sploh ne odgovarjam.

Bolezen kralja Leopolda.

Bruselj, 15. decembra. Grofica Lonyay je danes ob 10. dopoldne prispela semkaj in se takoj odpeljala v kraljevski dvorec.

Bruselj, 15. decembra. Bolezen kralja Leopolda se je zopet shujšala. Jutri bodo kralja znova operirali.

Slovinci! Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!

Is Domžal. Pred nekaj dnevi ustanovili so pri nas »Čukov«. Za ustanovitev »Čukova« prizadeval se je v prvi vrsti preprijazno priljubljeni g. župnik Fr. Bernik in pa neki še pred nekaj meseci strastni nasprotnik klerikalcev posebno pa duhovščine, učitelj gospod Fr. Kuhar. Marsikomu je še dobro v spominu, kako zbadljivo zabavljive besede je g. Kuhar rabil proti vsakemu klerikalcu, posebno v gostilnah, v začetku vsakega meseca. Pred letom je dobil dopust ter šel študirat, — kaj je študiral, to že on ve. Pred začetkom letšnjega šolskega leta se je vrnil, a glejte, trdo mu je predlo, da je dobil stanovanje, kjer ga je v Domžalah, vsak sit do grla, in ker je bil tako neveren, da nista bila ne on ne njegova soproga nikoli v cerkvi pri maši, še manj pri spovedi. Sedaj pa čujte! Ta nekaj strastni liberalni gospod se je naenkrat tako preobrnil, da so ga izvolili pri zadnjem ustanovnem shodu Čukov za načelnika ali kakor ga sedaj nekateri hudonušni fantje po gostilnah nazivljejo za »Oberčukac«. V znak hvaležnosti, da je bil izvoljen, ga je sedaj vsako nedeljo videti v cerkvi pri veliki maši, in ko že vsi ljudje in vse tercijalke odidejo iz cerkve, on še vedno hvali in moli Boga za to čast, ki jo je dosegel. Ko je bil zadnjikrat, to je bilo 5. t. m. močno vesel, je tudi mislilo, da je že vodja domžalske šole, kajti izrazil se je: Ich bin der Leiter, verstanden! — Bog varuj, da bi se uresničilo. — Kakor se čuje, je pristopilo k čukom nekaj čez dvajset moških — in še ti so prisiljeni po svojih ženskah, po Marijinih devicah, in pa ker njih obrt zahteva posebnih ozirrov na klerikalce. Sedanjí gospod prezident »Čukov« 20letni »ta luštni Puhlarjčev Tonček« pravijo, da je moral obljubiti cerkveni pevki in Marijini devici Mačkovi Franciki, da se bo vpisal v to družbo, drugače bi bil pa padel v nemilost pri njej. Ubogal jo je, za to so ga pa izvolili za ta »boljega«, če se prav ne veseli tega častnega mesta. Kajne, Tonček, beseda »Čuk« je res nekaj čudnega, a kaj hočeš, ko je ljubezen tako velika moč. — Ali ni res tako, Tonček?

Podšumberški.

— I. čevljarški zbor sklicujejo združeni čevljarji in Zadruga čevljarjev v Ljubljani na sv. Štefana dan, dne 26. decembra 1909 točno ob 9. dopoldne v Meščanski pivnici (Hafner), Sv. Petra cesta, v Ljubljani. Dnevni red: Poročilo o sklepih in uspehu V. avstrijskega čevljarškega shoda v Lincu. Pomen zadrug in združništva. Sprejem in vpisovanje članov in Zadrugo Združenih čevljarjev. Razni predlogi in nasveti za izboljšanje predloženih resolucij. Javni čevljarški shod dne 10. oktobra 1909 v Ljubljani je sklenil, da se naj skliče na Štefanov dan 26. decembra t. l. čevljarški zbor za celo Kranjsko, ki se ima baviti z jako važnimi in perečimi stvarmi naše organizacije, našega združništva in naše gospodarske organizacije. Dnevni red kaže, da bo vsebina zbora povsem resna in se bo tikala le najvitalnejših interesov čevljarških. Zdi se nam nepotrebno, tukaj razvijati podrobnejše pomen in bistvo predavanj in obravnav, ker naši tovariši večinoma že poznajo v glavnem pomen organizacij, glede podrobnosti in izvedbe te naše naloge pa se bomo pogovorili na zboru, tam se bomo tudi medseboj pojasnili. Omenjati moramo le § 38 novega obrtnega reda, ki je nam skodljiv, in proti kateremu je V. čevljarški kongres v Lincu sklenil resolucijo. Tudi od nas zahteva interes našega stanu in naša solidarnost, da zavzememo stališče v tem vprašanju. Tovariši! Vsekakor nas čakajo še hudi časi. Saj nam je znano, kakšno stališče zavzema država napram obrtnikom glede socialnega zavarovanja, glede kramarstva, v vprašanju kartelov itd. Čevljarška obrt se je razvila. Postala je moderna umetnost, ki ji posameznik dolgo ne more biti več kos. Zakaj, le poglejmo tovorniške izdelke glede ličnosti po obliki in okusu, pa bomo takoj uvideli potrebo, da se mora tudi mali obrtnik pobrigati za svojo obrt, mora poizkušati, da se potem stanovske in gospodarske organizacije okrepi in potem nje marljivo naobrazbi, da doseže to z združitvijo in naobrazbo, kar doseže tovarna s svojim kapitalom. Spričo tega bi bilo torej jako žalostno znamenje, če bi bilo v naši obrti tovarišev, ki bi se ne marali v svojem indiferentizmu brigati za svoj obstanek. Pozivljamo in vabimo najvljudneje pa z vso odločnostjo tovariše, ki imajo dovolj duševne in fizične moči, in hočejo kaj storiti za našo organizacijo, da se zanesljivo udeležijo tega zbora v Ljubljani. Imamo že poklicne zadruge, imamo

se gospodarsko združuje, namo treba je dela in dela, da se razvije ta naš pokret, da priborimo potom teh organizacij tiste velikanake dobičke in koristi, ki jih utegnemo nuditi take organizacije, ako se tovariši zavsemo zanje, da se razvijejo. Tudi se popolnoma strinjamo a sklepom obrtne in trgovske zbornice, da se naj priredijo leta 1910 razstava, ki so jo posamezniki že dolgo želeli, pa nimajo nikjer mesta, da bi stavili take predloge. Najboljša reklama za obrtništvo je dobra razstava, obenem pa tudi najlepše zrcalo razvoja in napredka: to bodi tudi razstava dežele Kranjske. Imeli bomo priliko, da pokažemo slovenskemu ljudstvu domač, soliden izdelek, fin izdelek, ki prednjači raznim tvorniškim in konfekcijskim izdelkom. Na zboru bomo preresetali obširen program, in volili razstavni odbor, da oskrbi vse predpriprave, zakaj na tem zboru bo zastopana Ljubljanska zadruga čevljarjev, Združeni čevljarji in vse čevljarске organizacije po Kranjskem. Dragi tovariši! Naše mnenje je, da Vam ustrežemo s tem zborom. Okrog in okrog naše domovine se sklepajo obrtniki v organizacije, ker jih žene k temu potreba in ker računajo z bodočnostjo. Prav tiste, če ne še slabše, razmere so pri nas. Tudi nas žene kolo časa v tck socialnih reform in stan, ki tak trenutek zamudi, pogine v hudem gospodarskem boju. Tovariši, v delu za organizacije in v organizaciji je naša rešitev, naš spas! Torej na snidenje! Oponujna: Zunanje tovariše prosimo, da nemudoma izvolijo delegate ter jih naznanijo na naslov: Združeni čevljarji v Ljubljani, Sv. Petra nasip, kjer se dobivajo tudi vsa potrebna pojasnila.

*** Iz raznašalca časnikov — operni pevec.** Dunajska dvorna opera je pridobila ameriškega junaškega tenorista Wil. Millerja za letno plačo 60.000 K. Miller se je v svojih prvih letih, ker je bil sirota, v Pittsburghu živil s teta, da je raznašal časopise. Do svojega dvanaajstega leta je živel v groznih razmerah ter ni znal niti brati niti pisati. Ko mu je bilo 14 let se je zanj zavzel izdajatelj časopisov milijonar Magee. Čul je njegov krasni glas in ga je dal učiti petja. Pred dvema letoma je šel Miller na Francoske in v Italijo, da se kot pevec izpopolni. Miller je sedaj star 26 let in je bil na dvorno opero angažiran za Slezaka, ki je odšel v Ameriko.

* Srečen pikolo. Spomladi je vstopil v hotel »Argonaut« v San Francisku mladi Mike Dunphy kot pikolo v službo. Kot novinec so hotelski uslužbenci nalagali najzopernejša opravila, poleg tega pa na moral kot »zelence« požreti marsikako pikro opazko. Takrat je stanovala v hotelu stara pa bogata gospa Potter iz Salema v Massachusettsu. Uslužbenci je niso posebno radi imeli kajti bila je bolehna, slabovoljna in preprijljiva; poleg tega pa je imela tudi slabo navado, da ni nikdar nikomur dala kakšne napitnine. Novi pikolo je dobil nehvaležno nalogo, da je moral streči imenovani gospe. Kljub zasmehovanju svojih tovarišev je Mike pridno stregel ter bil vedno dobre volje. Ko se je potem meseca julija izselila stara dama iz hotela, ne da bi se spomnila svojega strežaja s centom napitnine, je postal le-ta predmet najhujšega zbadanja. Revez jih je moral toliko preslišati od svojih tovarišev, da je že mislil na samomor. Čez kake tri tedne pa je dobil Mike Dunphy po pošti od stare gospe 400 dolarjev. S tem so bili hotelskemu služabništvu jeziki temeljito zavezani. Pred mesecem je pa dobil ravnatelj hotel »Argonaut« od pravnih zastopnikov gospe Potter, Browna in Carlisleja iz Bostona pismo, v katerem naznanjata, da je gospa Potter umrla in da je zapustila pikolu Dunphyju 10.000 dolarjev. Služabništvo je samega presenečenja odpiralo usta, zbadljive besede pa ni bilo več slišati. Denar se je srečnemu Miku takoj izplačal. Kupil je kos sveta ter pripravil vse potrebno, da sezida svojim staršem malo hiško. Nekaj denarja je odločil za potovanje s starši v svoj rojstni kraj. Vsled zahteve zastopnikov umrle Potter je ravnatelj hotela sporočil, kako namerava mladi Dunphy uporabiti podedovanih 10.000 dol. Nato sta zastopnika naznanila, da se nahaja v oporoki gospe Potter sledeča pripomba: Ako bo Mike Dunphy denar dobro in modro naložil, potem mu volim še 190.000 dolarjev. Po mnenju zastopnikov je Dunphy stavljenega pogoje spolnil in danes ima mladi pikolo 200.000 dolarjev.

* **Pridigujejo o uboštvu** — valjajo se v milijonih. Občina Cefalu na Siciliji je ena najbolj revnih občin, kar jih je pod italijansko krono. Mestece Cefalu samo je rastrgano in umazano, da spreletava tujca groza.

Ako potaja potnik proti zgodovinskemu Normanskemu domu, tedaj vidi ob obeh straneh ceste naboj pohabljenov in beračev, katerih se je akoro nemogoče ogniti. Med revnimi in umasnimi bajtami pa se dviga ponosna palača, v kateri žraljuje škof D' Alessandro. Je to sicer slab dušni pastir, a tembolj čuvaj svojega mošnjička, boljše rečeno, železne blagajne, kajti dohodkov, ki jih ima ta cerkveni knez, pač ni mogoče spraviti v navaden mošnjiček, za te dohodke mora biti že precej velika železna skrinja. Dasi ima škof D' Alessandro 140.000 lir letnih dohodkov, vendar njegovi izdatki za dobrodelne namene niso še nobeno leto presegli zneska 6680 lir. Za umazanost in grozno revščino v svoji najbližji okolici se ta dobri krščanski človek niti ne zmeni. Njegovo srce je trdo kakor kamen. Z mrljim pogledom motri iz svojega visokega okna reवेže, ki prošijo milodarov od tujcev, potujočih proti Normanskemu domu. Zato pa tudi ni čudo, da verna v njegovi škofiji grozno peša. Nekatere skrbne dušne pastirje je vsled tega postalo tako strah, da so prosili papeža, naj pošlje skupuha D' Alessandra v penzijo, da ne bo še dalje delal pohujšanja. D' Alessandro, visok palermški plemič, se za pritožbe in papeževe opomine ni dosti brigal. Šele potem, ko mu je kurija odločno svetovala, naj gre v zaslužni pokoj, se je začel škof D' Alessandro pogajati o odškodninskem zahtevku. Škof je tako visoko cenil svoje pastirstvo, da je zahteval odpravnino v znesku enega mil. lir. Kurija mu seveda toliko ni mogla dati, kajti odkar so izostali milijoni iz Francije, je treba vendar nekoliko bolj previdno gospodariti. Pogojanja so se vršila več ko eno leto. Slednjič se je Kristusov naslednik D' Alessandro vendar zadovoljil z malenkostjo vsakoletnih 17.000 lir. Praktični Pij X. mu je postavil za naslednika nekega frančiškanskega patra, ki kot redovnik po pravilih ne sme imeti lastnega premoženja. Ampak papež Pij X. se je s tem imenovanjem najbrž uredal. Mi namreč vemo, da frančiškani sicer pridigujejo o ubožtvu, sami pa radi žive v izobilju. Vemo, da imata na primer ljubljanski in kamniški frančiškanski samostan lepe milijone, vendar hodijo razni »očetje« s hlapei po deželi ter se vračajo s polnimi vrečami v »hišo ubožtva«. Italijanski frančiškani se najbrž ne bo dosti razločeval od slovenskega.

* **Montgolfierova srajca.** Gotovo je še malokomu znano, da je provzročila iznajdba zrakoplova navadna moška srajca. Pišoč o zrakoplovstvu bileži niški »Eclairneur« sledečo do godbo: Meseca novembra 1782 je prišel Josip Montgolfier, tovarnar papirja v Avignon, kjer je imel med tamkajšnjimi tiskarji več odjemalcev. Zjutraj je zakuril v svojem stanovanju s papirjem. Da bi pogrel svojo srajco, jo je zgoraj stisnil z eno roko skupaj, z drugo roko jo je pa spodaj držal narazen nad ognjem, tako, da se je gorkota lovila v srajco. Zgreti zrak je pa srajco napihal ter jo hotel izviti iz rok presenečenemu Montgolfieru, ki si tega pojava nikakor ni mogel razložiti. Naiprej je mislil, da so to električni vplivi, katere so ravno takrat začeli proučevati, pozneje šele je spoznal, da je to popolnoma druga moč.

* Snežen mož — provzročitelj tožbe. Minolo zimo so bili napravili nekateri kiparji v Londonu na dvorišču nekega fotografa sneženega moža, ki je imel vse poteze kneza Bülowa. Spekulativni fotograf je možica takoj fotografiral ter prodal več od-tisov raznim ilustriranim časopi-som. Kiparji pa s to kupčijo niso bi-li nič kaj zadovoljni. Zahtevali so, da jim listi, ki so prinesli sneženega Bülowa, kot edinim upravičencem do razpolaganja s svojim izdelkom, da-jo primerno odškodnino. Listi so res zbrali 50 K ter jih ponudili umetni-kom, toda ti se s tako malenkostjo niso mogli zadovoljiti. Pogajanja so se pletla zelo dolgo, toda brezuspeš-no. Končno so kiparji tožili za od-škodnino slikarja, toda tožba še do danes ni končana. Sodišče bo še pre-je zaslialo kiparje — izvedence o tem, če se more smatrati sneženega moža za umetni izdelek.

* Nevaren slepar. Pred meseci se je prikazal v visoki berolinski družbi mlad, eleganten človek s imenom Kulesca, ki je trdil, da je urednik uglednega krakovskega lista. Tujec se je znal med ženstvom tako sukati, da je premotil 23letno tovarnarjevo soprogo, ki je vzela svojega otroka ter denarja, kolikor ga je pač mogla v naglici dobiti ter ušla s mladim kavalirjem. Ta je odpeljal mlado ženo v Krakov, kjer se je nastanil z njo v nekem hotelu, ter preživel z njo par veselih dni. Nato se je odpeljal v Berlin k prevaranemu soprogu, kateremu je obljubil, da mu izsledi njegovo ženo, ako ga dobro plača. Tovarnar mu je odštál lepo svoto, toda zapeljivec ni storil ničesar. Ker se tudi ni vrnil v Krakov

k zapeljani ženi, se je ona preselila na Dunaj v neki zavod, od tu se je pa spokorjena vrnila k svojemu možu. Te dni je berolinska policija aretirala zapeljivca baš v trenutku, ko se je nameraval vrniti v Krakov. Kavalir se imenuje Jakob Salomon, trgovski sotrudnik iz Krakova.

Goldjuflja s kokainom. Indijci tako ljubijo kokain kakor Kitajci opium. Ker je za kokain zdravju zelo škodljiv, ga je angleška vlada v Indiji prepovedala. Kljub temu se uvaža v indijska pristanišča mnogo kokaina. Ker se to ne sme goditi javno, se godi tajno. Te dni so prišli v Trstu na sled družbi, ki je že za več tisoč kron kokaina eksportirala v Indijo. Valed ovadbe so aretirali v neki tržaški gostilni kurjača Stergočiča in kotlarja Fabiana, ki sta se vrnila s partnerikom »Bohemka« iz Indije. Pri njima so našli 5 kg kokaina. Kokain sta mornarjem prodajala tičarja Bologna in Juri Ropretič, ki sta zaslužila pri vsakem kilogramu 20 K. Bologna je zaslužil tudi več, ker je med kokain mešal sol in neki prašek. Ko sta mornarja prišla slepariji na sled, sta zahtevala, da jima da Bologna 2 kg čistega kokaina, ta pa ju je ovadil. Pri zaslišanju je po tem trdil, da mornarjev niti ne pozna. Laž pa mu ne bo nič pomagala, kajti Ropretič priznava vse. V zadnjih mesecih sta prodala za 3200 kron kokaina. Ropretič je podal proti Bologni tudi ovadbo radi poskušenege zastrupljenja. Dal je bil namreč Ropretiču steklenico vina, katerega pa ta ni hotel spiti, ker mu je prišlo slabo že pri prvem požirku. Mornarja in Bologna so zaprli.

* **Prijatelj generala Alborija.** V Pragi so te dni aretirali premetnega snuaba. Zove se Jan Gabriel Chladek, bivši računski podčastnik, ki je pa nedavno sam sebe pustil avanzirati za poročnika 36. pehotne ga polka. Imel je pošto hranilnično knjižico v vrednosti 4004 K in vizitko generala Alborija, na kateri mu ta čestita k zaroki z željo, da kralju vidi svojega »ljubeča Chladeka« in njegovo nevesto. Imel je tudi pohvalni dekret vojnega ministrstva, ker je nekemu oddelku 400 zemo zlustrum-
no poveljeval. Opremljenemu s tako važnimi dokumenti ni bilo Chladeku posebno težko dobiti bogate neveste. Ampak to je bila nesreča zanj, da so bili vsi ti dokumenti ponarejeni. Poštnohranilnično knjižico je ponaredil na ta način, da je pripisal pred 4 K 400. V Pragi so ga, kakor reče-
no, zaprli ter utaknili mesto v oficirsko, v jetniško uniformo. Njegova nevesta, bogata Moravanka, se je po britkem razočaranju olajšana za 600 kron vrnila na svoj dom.

* Halleyev komet in naša zemlja. Znani francoski zvezdar Camille Flammarion piše v »New York Heraldu« o močnih posledicah prevelike bližine kometa Halleyv in naše zemlje. Repatica se približuje z velikanjsko hitrostjo naši zemlji. V začetku je bila oddaljena celih 326 milijonov angleških mil, v 76 dnevih je napravila pot dolgo 186 mil. angl. mil. Ob enem se približuje solncu, in čimbolj se mu približuje, tem večja je njena hitrost. Okoli 20. aprila se mu približa na 56 mil. mil. Takrat se pa lahko zgodi nekaj nepričakovanega. Glava repatice bo takrat od naše zemlje oddaljena 16,146.000 angleškihmil. Ker pa je rep marsikatega kometa dolg do 35 milijonov mil, je mogoče, da nas rep te repatice popolnoma zakrije. Lahko se v tem slučaju zgodi, da se spoji kisik našega zrduha z vodikom kometovega repa, in seveda bi se vsled tega ljudje in živali na zemlji zadušili. Zgodi se pa tudi lahko, da bo pobral kometov rep ves dušik, v tem slučaju pa bi nastalo veliko večje fizično delovanje in človeštvo bi umrlo v nekaki radostni ekstazi. Do sedaj še ni bilo mogoče določiti iz kake tvarine sestaja rep Helleyv-kometa. L. 1819. in 1861. je zemlja srečno prestala slično krizo in najbrže se bo tako zgodilo tudi to pot. Sicer pa se vsako leto proročuje o »koncu sveta«, vendar se doslej svet še ni končal, končala so se pa še vedno žalostno taka proročanja.

* **Bojevnik za moralo.** V francoski občini Buis v departmentu Calvados je obiskal tamkajšnji župnik Toussant-Brault učitelja, kateremu je zagrozil, da ga izobči, ako ne neha pončevati zgodovine iz Calvetove knjige, katero so francoski škofje prekleli. Temu obisku se učitelj ni posebno čudil, kajti župnik je že večkrat z lece napadal »paganško« republiko, ki po šolah uči nemoralno. Večje pa je bilo učiteljevo začudenje, ko je prihodnji dan videl župnika v spremstvu dveh orožnikov. Župnika so zaprli, ker je že dlje časa grešil na mladini, katero so mu kratkovidni starši izročili v varstvo. Zdaj bo imel časa dovolj, da bo premišljeval o pogubnem vplivu šolskih knjig in o svojem »moralnem delovanju«.

Za družbo sv. Cirila in Metoda!
g. Janko Škerbinec, nadučitelj v Višnji gori K 3:34 njemu pripadajoči del takse za preskušnjo privatnega učenca. — Neimenovan nabral v veseli družbi v gostilni g. Bentina v Starem trgu pri Ložu K 3:90. — Na Miklavževem večeru v Starem trgu pri Ložu darovale neimenovane K 8. — Gospa M. Snój v Šp. Šiški K 10 mesto venca na krsto umrlega nepozabnega prijatelja Petra Keršiča. — G. Jurman nabal v strelskem klubu „Sloga“ v Jugoslovanski gostilni K 5:20. — Pri zadnjem sestanku slovenskega omizja v Sarajevu je izsilitiral g. D. Preinal za eno škatlo cigaret K 5 75 vin. — Ljubljanski železniški uradniki nabrali pri „Zlati kaplji“ ob priliki godovanja g. postajenačelnika Frana Schusterschitza K 11:22 njemu na čast, družbi v korist. — G. Janko Premrov, računski svetnik v Sarajevu nabral med ondottimi Slovenci K 15:35. — Skupaj K 57:76 Srčna hvala in živeli!

Za dijaško društvo „Domovina.“
Ljubljanska kreditna banka K 50 mesto
venca na krsto umrlega svojega pokrovi-
telja njegove svetlosti g. grofa Ivana
Harracha. — Srčna hvala!

Za dijaško društvo „Radogoj“
Ljubljanska kreditna banka K 50 mesto
venca na krsto umrlega svojega pokrovi-
telja njegove svetlosti g. grofa Ivana
Harracha. Srčna hvala!

Za Trubarjev spomenik: G. Ivo Lušin poročnik Grodeku v Galiciji K 5, katere so darovali gg učiteljci Julka Lapajne in Julka Hambergar ter gg. poročnika Ant. Petrinčič in Ivo Lušin — Živel! darovalci, ki tudi v daljnem kraju ne zabijajo našega reformatorja!

Dne 9. decembra: Ana Kunstel, mesarjeva žena, 60 let, Poljanska cesta 81.
Dne 10. decembra: Anton Petkovšek, posestnik, 66 let, Opekarska cesta 39.
Dne 11. decembra: Avgust Kleč, mestni učitelj, 51 let, Turjaški trg 4.
Dne 12. decembra: Ana Kuršel, stavbnega nadkomisarija žena, 43 let, Bleiweisova cesta 11.

Ples je bil lep in mnogo sem plesala, ali prehlajenje domov grede! Tri dni že polegam in komaj diham. Sedaj še sem si dala prinesiti Fayevih prstnih sodenic, použila sem prvo pastiljo in storila mi je dobro. Prijateljica mi pravi, da ji vedno pomagajo, kadar je prehlajena in ima vedno Fayeve pristne sodenice doma. In ta že ve, kaj je dobro. Fayeve pristne -odenske mineralne pastilje se dobivajo po vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami, škatlica 1 K 25 vn.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: V. Th. Guntzerl, c. in k. dvorni dobavitelj na Dunaju, IV/1, Grosse Neugasse 17.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.
čistilo za
zobe

Seydlin

Izdružuje.
O. SEYDL
Stritarjeva ulica 7.

Dobiva
povsod.

**Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska
Ostrova.** Natanko in temeljito sem pre-
kusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek,
ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji
bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje
mnenje: Ustni vod in zobni prašek se
nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo
malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le
onega sredstva, o katerem je preizkušnja in
večletna raba izpričala, da je v resnici dobro.
In to je: **Seydina**®.

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. I s steklenico z navedeno 1 kremo. Raspošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

**Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil., medicinal. vin, specialit-
et, najfinjših parfumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.**

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Rusjeva cesta št. 1.
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu 19

čevljarški mojster
v Ljubljani, Kongresni trg št. 13
se priporoča za vsa v svojo stroko
340 spadajoča dela.
Izdelnije prave gorske in
telovadške čevlje.

Božična darila.

Ze je prišel čas, ko si ljudje be-
jo glave, kaj naj svojim ljubim
prijazno za božič, s čim da bi jim na-
pravili največje veselje.

Božična darila so kaj različna
po svojem značaju. Starši gledajo v
prvi vrsti na to, da darujejo otro-
m kaj praktičnega, kaj takega,
kar potrebujejo in kar bi jim itak
morali kupiti. Sploh igrajo praktič-
ne stvari pri božičnih darilih veliko
vlogo.

Vendar pa imajo ljudje nekako
instinktivno občutek, da praktično
darilo le ni pravo božično darilo.
Tudi najrejnija mamica, ki daruje
svojemu fantičku čevlje ali kapico
za božič, ga bo obdarovala vsaj še z
rehi in z jabolki in s pomarančami,
gleda, da se gre za to, napraviti ob-
darovaneu posebno veselje.

Teska je izbira božičnih daril.
Kdor količkar more, ta daruje poleg
kaj praktičnega tudi še kaj
takega, kar daje obdarovanju nekaj
slovesen, poetičen značaj. Kdor kupi
svoji izvoljenki boč, ji bo gotovo tu-
di dal lepo bonboniero; kdor kupi
svojemu sinu ali svoji hčeri kaj po-
rebnega, bo gotovo dodal še kaj
drugega.

Najprimernejše praktično in
vendar nekoliko nepraktično darilo je
nekako lepa knjiga. Na Angleškem
in med Nemci je nekaj samo ob sebi
miljone knjig za božična darila.
Nastala je cela literarna in knjigo-
vna industrija, ki skrbi za knjige,
primerne za božična darila.

Knjiga je dušna hrana. Potreba
na neizogibno potrebna, kakor so
gljivki in čevlji, dežniki in robci,
pikovice ali ovratniki pač ni, in za-
to je ni pristihi med darila absolutno
praktičnega značaja. A koristna in
pomembna darila so vendar. Kar so
pomaranče in jabolka, pozlačeni
rehi in slaščice za telo, to je lepa
knjiga za dušo in za srce. Razloček
je ta, da sadje in slaščice izginejo,
knjiga pa ostane; da ima človek od
sajda in slaščice le enkrat užitek, od
knjige pa še dostikrat.

Pri nas Slovencih je še tako
malo izobraženega občinstva, da se
dajajo posebno lepih knjig za božič-
na darila še dolgo ne bo nikomur iz-
palo. Pač pa imamo že lepo vrsto
lepih knjig, ki so jako primerne za
božična darila. Na te knjige naj bo
slovensko občinstvo opozorjeno.

Knjige za otroke bomo posebno
pavedili. Za mladino v starosti nad
10 let pa priporočamo najtopleje na-
slednja dela:

Kersnik Janko: Zbrani spisi. Vez.
izdaja. V platno vez. po 6 K, v fi-
ni polfranc. vezbi po 7 K. I. zv.:
Cyklamen in agitator. II. zv.: Na
Zerjajah. Lutrski ljudje in Testa-
ment. III. zv.: Rožlin in Vrjanko.
Jara gospoda in očetov greh. IV.
zv.: Gospod Janez, Kmetijske sli-
ke, Humoreske, Povesti za ljud-
stvo.

Levstikov zbrani spisi. Uredil Fran
Levec. 5 zvezkov broširani 21 K,
v platno vezani 27 K, v polfranc.
vezbi 29 K, v najfinjši vezbi 31
kron. — I. in II. zvezek: Poezije,
III., IV. in V. zvezek: Proza.

Stritar Josip: Zbrani spisi. Sedem
zvezkov poezij, pripovednih, este-
tičnih spisov. Broširani 30 K, v
platno vezani 38 K 60 v, v pol-
franc. vezbi 43 K 40 v. I. zvezek
Poezije (razprodan), II. in III.
zv. Pripovedni spisi; IV. zv. Pri-
zorni spisi; V. zv. Poučni spisi;
VI. Razni spisi; Dodatni spisi;
broš. 5 K, vez. 6 K 40 v.

Tavčar Ivan: Povesti. Pet zvezkov
po 2 K 40 v, v platno vez. 3 K, v
polfranc. vezbi po 4 K 20 v. I. zv.:
Ivan Slavlj. Povest. Antonio
Gledjevič. Zgodovinska podoba.
— Bolna ljubezen. Noveleta
v pismih. — Gospa Amalija. Nove-
leta. — Mlada leta. Noveleta.
— Med gorami. Slike iz Loškega po-
gorja. II. zv.: Otok in Struga. No-
vela. — V Karlovcu. Noveleta.
— Valovi življenja. — In vendar.
Noveleta v pismih. — Pat. Pod-
oba iz življenja. — Gospod Ciril.
— Čez osem let. — Soror Pia.
III. zv.: Ivan Solnce. Zgodovins-
ka novela. — Grajski pisar. Zgo-
dovinska podoba. IV. zv.: Tihe-
rins Pannonicus. — Kurnovec.
Slika iz naroda. — Vita vitae
meal. Zgodovinska podoba. — V
Zali. V. zv.: Mrtva srca. Povest.
— 4000. Času primerna povest iz
prihodnjih dob.

Jurčič Josip: Zbrani spisi. I. zv.: De-
seti brat. Roman. 2. zv.: I. Jurij
Kozjak, slovenski janičar. Povest
iz 15. stoletja domače zgodovine.
— II. Spomini na deda. Pravljice
in povesti iz slovenskega naroda.

— III. Jesenska noč med sloven-
skimi polharji. Črtice iz življenja
slovenskega naroda. — IV. Spo-
mini starega Slovenca ali črtice
iz njegovega življenja. 3. zvezek: I.
Domen. Povest. — II. Jurij Ko-
bila. Izvirna povest iz časov lu-
trovske reformacije. — III. Dva
prijatelja. — IV. Vrbna Smuko-
va ženitev. Humoriistična povest
iz narodnega življenja. — V. Go-
lida. Povest po resnični dogodbi.
— VI. Kozlovska sodbja v Višnji
gori. Lepa povest iz stare zgo-
dovine. 4. zv.: I. Tihotapec. Povest
iz domačega življenja kranjskih
Slovencev. — II. Grad Rojinje.
Povest za slovensko ljudstvo. —
III. Klosterski žolnir. Izvirna
povest iz 18. stoletja. — IV. Dva
brata. Resnična povest. 5. zv.: I.
Hči mestnega sodnika. Izvirna
zgodovinska povest iz 15. stoletja.
— II. Nemški valpet. Povest. —
III. Sin kmetkega cesarja. Po-
vest iz 16. stoletja. — IV. Lipe.
Povest. — V. Pipa tobaka. Po-
vest. — VI. V vojni krajini. Po-
vest. 6. zv.: I. Sosedov sin. — II.
Moč in pravica. — III. Telečja
pečenka. Obraz iz našega mest-
nega življenja. — IV. Bojim se
te. Zgodovinska povest. — V. Po-
narejeni bankovci. Povest iz do-
mačega življenja. — VI. Kako je
Kotlarjev Peter pokoro delal, ker
je krompir kradel. — VII. Črta iz
življenja političnega agitatorja.
9. zvezek: I. Doktor Zober. Izvi-
ren roman. — II. Med dvema sto-
loma. Izviren roman. — III. zv.:
I. Tugomer. Tragedija. — II. Pe-
rite Novice! Vesela igra. — III.
Veronika Deseniška. Tragedija.
— IV. Pripovedne pesmi. Cena
broš. 1 K 20 v, elegantno veza-
no 2 K.

Turgenjev, Stepni kralj Lear. Po-
vest. — Stepnjak. Hiša ob Volgi.
1 K 20 v, vez. 2 K 20 v.

Dostojevskij. Ponižani in razžaljeni.
Roman. Broširan 3 K, vez. 4 K
20 v.

Sevčenko-Abram. Kobzar. Izbrane
lirčne in pripovedne pesni z
zgodovinskim uvodom Ukrajine
in pesnikovim življenjepisom.
Broš. 2 K 40 v, vez. 3 K 60 v.

Champol-Levstik. Mož Simone. Broš.
1 K 90 v, vez. 3 K.

Sevčenko-Abram. Kobzar. II. del
Hajdamaki. Poem z zgodovins-
kim uvodom c Hajmašini. Broš.
1 K 50 v.

Senkiewicz. Potop. Zgodovinski ro-
man. I. in II. del. Broš. 6 K 40 v,
vez. 9 K 20 v. — Križarji. Zgo-
dovinski roman v štirih delih.
Broš. 5 K 20 v, vez. 7 K 30 v. —
Z ognjem in mečem. Historičen
roman. 4 deli. Broš. 4 K 50 v,
vez. 6 K 50 v. — Rodbina Pola-
neških. Roman. 3 zvezki. Broš.
10 K, vez. v dveh zvezkih 12 K
60 v. — Mali vitez. Pan Volodi-
jevski. Zgodovinski roman, 3 zv.
Broš. 7 K, vez. 8 K 40 v.

Prešerna Franceta, Poezije. Uredil
L. Pintar. Broš. 1 K, vez. 1 K
40 v.

Meško Fr. X., Mir Božji, 2 K 50 v,
vez. 3 K 50 v.

Maister Rudolf, Poezije, 2 K, vezane
3 K, po pošti 10 v več.

Aškerc A., Primož Trubar, 2 K, ele-
gantno vezan 3 K, po pošti 10 v
več.

Aškerc A., Balade in romance, 2 K
60 v, elegantno vezane 4 K, po
pošti 20 v več.

Aškerc A., Lirske in epske poezije,
2 K 60 v, elegantno vezane 4 K,
po pošti 20 v več.

Aškerc A., Nove poezije, 3 K, ele-
gantno vezane 4 K, po pošti 20 v
več.

Aškerc A., Četrty zbornik poezij, 3
krona 50 v, lično vezana knjiga
4 K 50 v, po pošti 20 v več.

Cankar Ivan, Ob zori, 3 K, po pošti
10 v več.

Scheinigg, Narodne pesmi koroških
Slovencev, 2 K, elegantno vezane
3 K 30 v, po pošti 20 v več.

Baumbach, Zlatorog, poslovenil A.
Funtek, elegantno vezan 4 K, po
pošti 10 v več.

Funtek, Godec, 1 K 50 v, elegantno
vezan 2 K 50 v, po pošti 20 v več.

Majar, Odkritje Amerike, 2 K, po
pošti 20 v več.

Brezovnik, Šaljivi Slovenci, 2. za po-
lovico pomnožena izdaja 1 K 50 v,
po pošti 20 v več.

Zupančič Oton, Samogovori, br. 3 K,
vezan 4 K.

Meško: Ob tihih večerih. Povesti.
Cena 3 K 50, vez. 5 K, s pošto 40
vin. več.

Remec: Zadnji rodovine Benalja.
Zgodovinska povest. Cena 1 K
50 v, s pošto 1 K 70 v.

Milčinski: Igračke. Črtice in pod-
listki. Cena 2 K, vez. 3 K, s pošto
20 v več.

Cankar: Za križem. Cena 3 K, vez.
4 K 50 v, s pošto 20 v več.

Ublaki: Stara devica. Povest. Cena
60 v, vez. 1 K 60 v, s pošto 20 v
več.

Muralk: Jari Janaki. Humoriistično
povesti. Cena 2 K 50 v, vez. 3 K
50 v, s pošto 20 v več.

Muralk: Najhujši sovražniki. Cena
60 v, s pošto 70 v.

Čajkovskij: Kirdiški. Cena 1 K 60 v,
vez. 2 K 20 v, s pošto 20 v več.

Lah: Vaška kronika. Zgodovinske
povesti. Cena 1 K 70 v, vez. 2 K
70 v, s pošto 20 v več.

Daudet: Tantarina iz Tarascona. Hu-
moriističen roman. Cena 1 K 20 v,
vez. 1 K 80 v, s pošto 20 v več.

Lipi: Strahovalci dveh kron. Zgo-
dovinska povest. Cena 2 K, vez. 4
kroni, s pošto 40 v več.

Senčar: Čez trnje do sreče. Cena 1 K
3 K, s pošto 20 v več.

Levstik: Obsojenci. Cena 2 K 50 v,
vez. 3 K 50 v, s pošto 20 v več.

Cankar: Hlapec Jernej in njegova
pravica. Cena 1 K 40 v, vez. 2 K
40 v, s pošto 20 v več.

Remec: Premaganci. Povest. Cena
60 v, vez. 1 K 60 v, s pošto 20 v
več.

Dumas: Trije musketirji. Zgodovins-
ki roman. Cena 5 K, vez. 6 K
80 v, s pošto 40 v več.

Čehov: Momenti. Cena 3 K, vez. 4 K,
s pošto 20 v več.

Senčar: Čez trnje do sveče. Cena 1 K
20 v, vez. 2 K 20 v, s pošto 20 v
več.

Andrejev - Levstik: Rdeči smeh. Ce-
na 1 K 40 v, vez. 2 K 40 v, s pošto
20 v več.

Beneš - Sumovsky: Brodovski od-
vetnik. Roman. Cena 1 K 50 v,
vez. 2 K 50 v, s pošto 20 v več.

Senkiewicz: Rodbina Polaneških.
Zgodovinski roman. Cena 10 K,
vez. 16 K, s pošto 40 v več.

Burnett: Mali lord. Cena 1 K 60 v,
vez. 2 K 60 v, s pošto 20 v več.

Dumas: Grof Monte Kristo. Roman.
Cena 8 K, vez. 12 K, s pošto 40 v
več.

Erjavce - Sajovic: V naravi. Cena 1
krona 20 v, vez. 2 K 20 v.

Ta izbira primernih knjig obse-
ga dela najrazličnejših cen, tako da
se bo vsak mogel ravnati po svojih
denarnih razmerah. Za naročila na
vsa ta dela se priporoča »Narodna
knjigarna« v Ljubljani.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno
večja povpraševanja po »Moll-ovem fran-
coskem žganju in soli« dokazujejo uspeš-
ni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot
bolesti utečujoče, dobro znano antirevmat-
ično mazilo. V steklenici po 1.40. Po
poštnem povzetju razpošilja to mazilo le-
karnar A. MOLL, c. in k. dvorni založnik
na Dunaju, Teufelshaus 8. V zaloga
po deželi je izrečno zahtevati Moll-ov prepat,
zaznamovan z varnostno znamko in pod-
disom. 4 8

Plesna svila

od 1 K 15 h
naprej me-
ter, sadnje
novosti.

Franke in še osarinjemo se pošlje na
dom Bogata tabira vzorcev s prvo pošto
Tevarna za svilu Memmberg, Zürich.
4 131-2

Priporočamo našim rodbinam
koliasko cikorijo.

Izvid g. dvornega svetnika prof.
dr. H. Obersteinerja, profesorja
fiziologije in patologije centralnega
živčnega sistema na dunajskem vseu-
čilišču na Dunaju.

Gdu. J. Serravallo

Odgovarjajoč Vašemu pisanju Vam
sporočam, da Vaše Serravallovo kina-
vino z železom že dolgo vrsto let po-
rabljam s prav zadovoljivim uspehom.
Ne samo, da ga bolniki lahko prena-
šajo, nego ga tudi radi uživajo.

Na Dunaju, 11. novem. 1903.
Prof. Obersteiner.

Meteorološko poročilo.

Vidina nad morjem 300-2. Srednji srčni tlak 750-0mm.

decem.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperat. v °C	Vetrovi	Nebo
14.	2 pop.	742.1	2.5	sr. jvzhod	oblačno
	9. zv.	742.6	1.7	brezvetr.	"
15.	7. zj.	744.5	0.7	sl. sever	"

Srednja večerajšnja temperatura 1.8°.
norm. — 1.5°. Padavina v 24 urah 0.7 mm.

Stanovanje

s 3 sobami, kabinetom, kuhinjo in
pritiklinami se odda s 1. febru-
arjem v Sp. Mikli, Francoskega
cesta št. 107. 4400

Vpraša se ravnatelj v I. nadstr.

Sprejemom
več mladih delavk
v kartonske tvornice.
iv. Bonač v Ljubljani.

Spretna šivilja
se takej sprejme. 4558
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Hotel Liburnija
v Voloskem
s 15 sobami, kavarno, restavracijo in
potrebni prostori, se daje s 1. ja-
nuarjem 1910 v najem.
Obvestila in ponudbe sprejema
Posojilnica v Voloskem. 4303

Dobro ohranjena, skoro nova
tehtnica
iz medi (Messing), pripravna za špe-
cierijsko trgovino, se proda za ugodno
ceno. 4469
Natančnejša poiznilla pri Karlu
Planinšku, Ljubljana, Dunajska
cesta.

Izgubila se je 4563
lovska psica

kratkoloka istrska braka, srednje ve-
likosti, bele barve, rujavih ušes, z ru-
javo liso za plečem. Pogrešam jo od
10. t. m. Kdor jo je prijel, naj mi
s. sporoči, plačam 10 K nagrade.

Anton Novak
lovec v Sedražici na Kranjskem.

Trgovina z železino v Ljubljani
sprejme strokovno izurjenega

pomočnika in uradnika
železninarja; na ponudbe železnine
neveščih se ne bode oziralo.
Sprejme se tudi

kontoristinja
a le taka z večletno prakso.
Ponudbe pod »Globo« pošto-
ležeče Ljubljana. 4412

Gostilničarji pozor!
Sveži rusi
letina 1909-1910 sodček 2.10.

Prave kranjske klobase
po okusu nedosežne torej brez kon-
kurence par 44 v. po povzetju.
R. Zore. (Jesenice Gorenjsko.)

Fine obeske
za božična drevesca
v kartonih sortirane, kakor tudi po-
samezne, od svetovnoznane tvrdke G.
& W. HELLER, Dunaj.

morske ribe,
ribe iz sladkih voda,
razno perutnino
z mlekom pitano, 4571

fini rum
in
CURAÇÃO za punč,

dalje
punčovo esenco,
priporoča za praznike tvrdka
FR. KHAM,
specerija, delikatesna trgovina,
vinarna,
Ljubljana, Miklešičeva cesta.

Škole nov
pianino in gramofon
se cene proda v Ljubljani na
Marije Terezije cesti št. 28,
I. nadstropje. 4574

Radi selitve proda se skoraj nova
in nerabljena
oprava malega salona
Naslov pove upravn. »Slov.
Naroda.« 4566

Gospa ali gospodična
večta slovenske in nemške stenografije
ter strojepisja, se sprejme v »Tour-
ist-Office« delalne zvrze za tujski
promet v Ljubljani, Miklešičeva
cesta 8. Plača po dogovoru. 4573

Sprejme se 4561
trgovski pomočnik
v trgovino z raznovrstnim blagom
Vstop koncem januarja 1910.
Ludovik Ditrich v Postojni.

Elegantna
mehlovana soba
s posebnim vhodom v novi hiši se
ižče s 1. januarjem.
Ponudbe je poslati na upravn.
»Slov. Naroda«. 4562

Pridna deklica, stara 14 let, želi
vstopiti kot

učenka
v kako večjo trgovino z mešanim blagom.
Naslov pove upravn. »Slov.
Naroda.« 4567

Mlekarska zadruga na Notranjskem
sprejme koncem januarja 1910
izvežbanega, neozenjenega
mlekarja
z dobrimi izpričevanji.
Kje, pove upravn. »Sloven-
skega Naroda«. 4500

Na prodaj je:
Blizu Radovljice na Gorenjskem —
5 minut od mesta — 15 orahov trav-
nikov in ajiv. Svet je posebno ugo-
den za kake stavbe. — Dalje je kakih
23 orahov z mladim drevjem za-
raščeno gozda. Cena zmierna.
Več pove upravn. »Sloven-
skega Naroda«. 4568

Velika razprodaja!
4 pari čevljev
za samo 6 K 75 vin.
Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila,
so mi poverili, da velik oddelek čevljev še
daleč pod izdelovalnimi stroški spravim v
denar. Prodajam vsakomur par moških in par
ženskih čevljev iz črne ali rjave usnje s
kapicami, za zavzovanje, z močno zbitimi us-
njenimi podplati, najnovejše oblike, dalje par
moških in par ženskih modnih čevljev, ve-
elelegantnih, ličnih in lahkih. Vsi 4 pari za samo
6 K 75 vin. Za naročitev zadostuje dolgost.
Po povzetju razpošilja razpošiljalnica čevljev
A. Golb, Krakov št. 332.
Zamena dovoljena ali denar nazaj, riziko torej
izključen. 4569

Vinske sode
iz hrastovega lesa, zdrave, močne
od 50 do 65 litrov,
" 100 " 120 " 593
" 200 " 220 "
" 400 " 400 "
nadalje 6 homadov prav močnih,
zdravih hrastovih sodov z vrati-
cami v obsegu hl 36, 38, 39, 39,
40, 42 in 50 ima naprododati
po primerno nizki ceni tvrdka
M. Rosner & drug
v Ljubljani, poleg Kosterjeve pivovarne.

Ali imate bolečine?

Od revmatizma, od protina, glavobola, zobobola! Ali ste si po prepihu, prehlajenju kaj nakopali! Poiskujte s bolečine tolažilnim, zdravilnim, krepčujočim,
Fellerjevim fluidom s znamko »Elsafuide«. To ni samo reklama. Tucat za poskušnjo 5 kron pošlamo pristo. Izdelovalec samo lekarnar Feller v Stubi, Elain trg šte. 238 na Hrvaškem.

kurilec

za kotel, oženjen, trezen in zelo zanesljiv, z dobrimi izpričevanji, se takoj sprejme.

Ponudbe z navedbo starosti, zahtevo plače in prepisom izpričevanj pod »Kurilec« na upravništvo »Slov. Nar.«

Najboljša priložnost nakupovanja za trgovce!

Platno za srajce, prve vrste, trpežno blago, kanease in inlete, garantirano, da drže barvo, cefirje in oksforde po najnovejših vzorcih, žepne robce in brisače po vsaki ceni itd. je dobiti po najnižjih cenah pri so-udni krščanski tovarni

Franc Stonjek, tkalec
Novo Mesto n./M. na Čoškem.
Pošilja se po poštne povzetju. — Vzorci gratis in franko.

V prometnem kraju na Gorenjskem se odda takoj ali pa z novim letom dobro idoča

trgovina v najem.

Prometa je letno 40.000 kron. Kapitala je treba 6000 K; oziralo se bode v prvi vrsti na gg. trgovske pomočnike, ki hočejo postati samostojni.

Pismene ponudbe pod »Dobro idoča trgovina« na uprav. Sloven-skega Naroda.

Kronično zaprtje

oslabljenje črev, motenje v jetrih in žolču, v cirkulaciji krvi, v trebušnih organih kakor tudi zlato žilo, preobilost in razne ženske bolezni ozdravi gotovo in brez bolečin nova in najbolj močna grenka voda

Moravla
v Sokolnici pri Brnu.

Dobiva se v vseh lekarnah in večjih spec. trgovinah.
Glavna zaloga za Kranjsko: 4343
A. Šarabon v Ljubljani.

Delniška družba združenih pivov-
nanen Žalec in Saški trg v Ljubljani
sprejme

knjigovodja

izurjenega v pivovarniškem ali
sličnem delovanju.

Mesto se ima nastopiti kar najhitreje.

Plača po dogovoru.

Prošnje je vložiti pri

ravnateljstvu pivovarne v Laškem trgu.

Ugoden nakupostankov

40 metrov cefira, barhenta,
flanel, ovala itd. lepo razdeljenih v
kose od 1 do 8 m. trov pošilja po
povzetju

za 18 kron

vrlo znana izvozna trgovina

V. J. Havliček a brata

v Podčrbrdih

Naročite takoj

Priloge 862

Vaše blagorodje!

Vašo cenjeno pošiljatev smo ob-
držali z največjo zadovoljnostjo, ho-
čemo ostati še nadalje Vaši odjemalci
in priporočati Vašo cenjeno firmo
svojim znancem.

Frydek, 14. januarja 1908

Božična prodaja!

Radi prevelike zaloge prodajam konfekcije za go-
spode, dame, dečke in deklice po tovarniški ceni.

A. LUKIČ, Pred Škofijo 19.

Naznanilo in priporočilo

Usojam se javiti velenjenemu občinstvu, osobito p. n. gg. naročni
kom, da bom po prerani smrti nepozabnega soproga

Petra Keršiča

tovarnarja vozov

nespremenjeno nadalje vodila to obrt pod dosedanjo
tvrdo ter prosim, da se tudi meni izvoli ohraniti enako zaupanje, ka-
koršno se je izkazovalo mojemu pokojnemu soprogu, zagotavljajoč vsikdar
najtočnejšo postrežbo.

Spodnja Šiška, dne 10. decembra 1909.

Vdova Keršič.

Najprimernejša božična darila

se naslednje

knjige s slikami za otroke:

Deca roma okrog doma, broš.	K	—24	** Knjižica za mladino 21, 24 zv. á . . .	K	—50
Nase domače živali, broš.		—40	13, 14, 26, 29, 30, 31 zvez. á . . .		1—
Neotova barka broš.		1-50	27 in 28 zvezek á . . .		2—
Kaj pripoveduje čarovnica, broš. . .		1-20	** Kapitan Žar ali klet v tihem		
Podobe iz živalstva, broš.		2-40	morju, vez.		1-20
Trnjeva rožica		—80	Kočevar F.: Mlinarjev Janez.		
Pavluša in nuša		1-50	Zgodovinska povest		—80
Pački Poljanci		1-60	Kosi Ant.: Zlate jagode. Zbirka		
Radost malih, broš.		3-60	basni, vez.		1—
Snegulčica, broš.		—40			
na lepenki		1-20	Spisi Kristofa Šmida:		
Trnjeva rožica		2-40	Ljudevit Hrastar: Gobček		—80
Vesela mladina, broš.		—60	Jozefat: Kraljevi sin Indije		—80
Vesela družica		—80	Pridni Janezek in hudobni Mihec . .		1—
Zlata radost		—70	Kanarček. Kresnica. Kapelica v		
(Leporello)		—40	gozdu		—60
Živali naše prijateljice, broš.		1-50	Slavček		—60
Modri Janko		—70	Ferdinand		—80
		2-40	Jagnje. Starček z gore		—90

Knjige za slikanje

Tuckov, Zaklad za otroke	K	1—	Pirhi. Ivan turški suženj. Krščan-		—80
Otroški vrtec		1—	ska obitelj		—80
Za kratek čas		1—	Hmeljevo cvetje. Marijina podoba .		—80
Mladi umetniki		1—	Ludovik, mladi izseljenec		—80

Mladinski spisi:

Amicis: Srce, 4 zvezki á 40 h	K	1-60	Sveti večer		—80
Andersen: Pravljice za mladino.		1—	Sto malih pripoved za mladost . .		—80
vez.		1—	Nedolžnost preganjana in povelj-		—40
Brinar: Medvedji lov. Čukova go-			čana		—40
stija, kart.		—80	Nove pravljice iz 1001 noč, vez. . .		2—
Campe: Odkritje Amerike		2—	Spisi Mišjakovega Jalčka, vez. . . .		1—
Cegnar Fr.: Babica. Povest		1-20	Rapi A.: Mladini, vez.		1—
Cigler Janez: Sreča v nesreči		—76	» Dane, vez.		1—
Freuenfeld Jos.: Venček pravljic			Trošt Ivo: V srca globini. Povest,		
in pripovedk		—40	vezana		1—
Gangl Eng. Pisanice		—50	Na rakovo nogo, vez.		—80
» Zbrani spisi za mladino		1—	Zupancič Oton: Pisanice. Pesmi		
Hubad Fran: Pripovedke za mla-			za mladino		—80
dino I. in II. zv. á 40 h		—80			

Narodna knjigarna v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajocimi se
vplačili.

Generalno zastopstvo v Ljubljani,

Enako sodijo

vse gospodinjce o

Schikovi rženi kavi

Naravnost slastna je!

Pridodatek k zrnati kavi, vsake pol.
Slasten okus. Velik prihranek. 5 kg
stane 4 K. Po povz. t u pošilja franko
na vsako avstro-ogrsko pošto

Mihael Valentin Schik

Dunaj VII 3, Lerchenfelderstrasse
šte. 67. 3847

Dr. Danilo Majaron sprejme

stenografa - strojepisca

Službo je nastopiti takoj.

Službo

najsi bode kakršnakoli, sprejme mo-
ški v boljših leih

Ponudbe se prosi pod »služba«
na uprav. »Slov. Narod.«

Vzgojiteljica

zanesljva, izobražena in pobožna, se
iše k štirim otrokom, starim 4 do 8
let, ki so brez mamice. Starejša, ki bi
znala poučevati klavir, ima prednost.

Naslov pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda«.

Božična darila

lepa, koristna in po že znano najnižjih cenah, se
dobijo v modni trgovini

Peter Šterk

Ljubljana. Stari trg 18. Ljubljana.

4570

C. kr. avstrijske državne železnice

Izvilleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)	Prihod v Ljubljano (južne železnice)
7-03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez Področico), Celovec.	7-12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Tržiča.
7-25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	8-52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže- Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
9-26 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jeseni- ce, Beljak, (čez Področico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin	11-23 dopoldne: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Področico in Trbiž, Gorice, drž. žel., Jesenice, Tržiča.
11-40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Področico), Celovec.	2-59 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
1-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro- suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	4-15 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podro- čico), Gorice, drž. žel., Trsta c. kr. drž. žel., Jesenic, Tržiča.
3-28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Področico), Celovec.	6-49 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draž- dan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podro- čico), Jesenic.
6-23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Področico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.	8-42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podro- čico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž. žel., Jesenic, Tržiča.
7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	9-07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže- Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
10 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez Področico) Prago, Draždane, Berlin.	11-08 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž. žel., Jesenic.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond 44,437.086-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323.486-35 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:
čigar pisarne so
v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uziva najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občnkoristne
namene.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 3.000.000. Stritarjeva ulica šte. 2. Rezervni fond 350.000 kron.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Pristno rusko goslebo
„Zvezdna znamka“
 se najbolje.
 Tvernice
„Prevednik“
 v Rigi
 jamči za stanovitnost.
 Dobivajo se pri Vaso Petričiču v Ljubljani in po vseh
 boljših trgovinah s čevlji in z galanterijskim blagom.

Modni salon F. JUST-MASCHKE

Ljubljana, Židovska ulica šte. 3., Ljubljana
 priporoča po najnižji ceni ravno kar dole najnovejše
 dunajske in pariške Velika izbira
modele športnih klobukov, čepic i. t. d.
 za dame in deklice. Žalni klobuki vedno na razpolago.
 Popravila in naročila točno in vestno.

Sobnoslikarska in pleskarska tvrdka Speletič & Remžgar

Rimska cesta št. 16 v Ljubljani
 se priporočata slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča
 dela v Ljubljani kakor na deželi.
Delo solidno! 1296 **Cene primerne!**

Razglas.

V noči od 9. na 10. t. m. je v mestni vojašnici za pehoto v Metelkovi
 ulici št. 2 poginil pes, temno rujav, srednje velikosti, dolge dlake, 4—5 let star
 za znakov stekline.
 Glede na to odreja podpisani mestni magistrat na podlagi § 35 zakona
 dne 28. februarja 1880 dr. zak. št. 35 za mesto Ljubljano od današnjega
 dne naprej do preklica

pasjo kontumacijo.

V tem času morajo imeti psi, torej tudi oni, ki se vodijo na vrvi po
 ulicah, torbo, ki popadanje popolnoma zabranjuje.
 Tudi se ne smejo jemati psi v javne lokale, kakor gostilne, kavarne
 itd. Ako bi kdo pri svojem psu zapazil sumljive znake, mora to takoj nazna-
 čiti mestnemu magistratu, psa pa do daljše odredbe varno zapreti.
 Psi, ki bodo za časa kontumacije prosto ali brez dobro napravljene
 torbe okrog letali, bo konjač polovil in pokončal, proti lastniku pa se bo kazensko
 postopalo.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 13. decembra 1909.

Županov namestnik: Vončina I. r.

Otvoritev trgovine.

Sl. občinstvu v mestu in na deželi vljudo naznanjam, da sem otvoril
 10. t. m.

špecerijsko in delikatesno trgovino

v Presojni ulici 3, na Friškovcu.

Čenjenim odjemalcem bodem vedno postregel z dobrim blagom po naj-
 nižjih cenah, ter kupljene stvari tudi dostavljal na dom.

Za mnogobrojen obisk se vljudo priporoča

Hinko Privšek, trgovec.

parketska dela

prevzema
 in tla tje niti
Josip Puh
 Ljubljana,
 Gradaške ulice št. 20.
 Cene! — Solidno!

Ant. Bajec

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se
 356 nahaja njegova

vrtnarija

na Karlovski cesti št. 2,
 cvetlični salon
 pa pod Trančo.

Iskreno vam svetujem, vsemu L. t. d.
 Okusno delo in zmerno ceno.

Velika zaloga suhih vencev.

:: Naznanja naročila točno :: ::

Za božična in novoletna darila

priporoča
H. SUTTNER
 Ljubljana, Mestni trg
 nasproti rotovža
 svojo veliko, izbrano zalogo
 finih

švicarskih ur,
 briljantov, zlatnine in srebr-
 nine v veliki izbiri,
 ter raznih drugih predmetov
 iz kina srebra, po najnižjih
 cenah.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbe-
 lega K 280, belega K 4, finega K 6, naj-
 boljšega skubljenega K 8, sivoga puha K 8,
 belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg
 nadalje poštne prosto.

Devišene postelje bogato napolnjene, iz
 zelo gostega jako trpež-
 nega rdečega, modrega, belega ali rme-
 nega inlet-nanking blaga, 1 pernica velik
 180 x 116 cm z 2 blazinicama, velikost 80 x 50
 napolnjena z jako epim mehkim perjem
 K 18, s polpuhom K 23, s puhom K 3
 posamezne pernice K 12, 14, 16; vzglavnica
 K 3, 3-50, 4. — Pernice 180 x 140 cm ve-
 like K 15, 18, 20; vzglavnica 90 x 70 a
 80 x 80 cm K 4-50, 5-50. Spodnja pernica
 iz grada 180 x 116 cm K 13, 15, razpošili:
 proti povzetju poštne prosto pri naro-
 čilu od 10 K dalje.

M. BERGER v Došenici 2. av. 2019
 Čedki les.

Za neugajajoče denar nazaj ali se blago
 zamenja. Ceniki o žimnicah, odejah pre-
 vlekah in vsem drugem posteljnem blagu
 zastoj in poštne prosto. 3653

Slovensko podjetje!

Franc Souvan sin
 4077
 Ljubljana, Mestni trg št. 22 in 23.

Tiskana in tkana bombaževina.
 Bela in rjava kotonina.

Domache in angleško sukno.
 Francozka svila.

Modno blago iz prvih trgovin.
 Najboljše češko platno.

Popolne opreme za neveste.
 Opreve za hotele in stanovanja.

Največja zaloga preprog.

Darila za Božič izpod cene.

Ostanki po tvariških cenah.

Solidna postrežba! Nizke cene!

Ciril in Metodov čaj

v zavrtih po 10, 20, 30, 50 in 70 vin. 2001
 ki se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda.
 Dobiva se povsed.
 Glavna zaloga pri Frči slov. zalozi čaja in ruma na dohelo
 v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu in gg. gostilničarjem vljudo naznanjem,
 da sem otvoril

trgovino z vinom na debelo

v Spodnji Šiški na Celovški cesti šte. 117 (poleg hotela „Vega“).
 Dobijo se: belo istrjansko vino, muškatelec, črni teran
 ter sploh več vrst dobrega in pristnega vina. — Cene zelo nizke,
 postrežba točna. — Vljudo se priporoča

4396 Franc Milanović, trgovec z vinom v Spod. Šiški.

Zaloga moke

Vinko MAJDIČ Kranj
Peter MAJDIČ Jarše

v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Šiški: Jernejeva ulica 231.

Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani,
 Dunajska cesta 32. — Telefon št. 165.

Karel Meglič

lastnik tvrdke Lavrentič & Domicelj.
 Žitna trgovina.

Razpis.

Za zgradbo mostu čez Krko pri Dobravi

(oporniki zidani, stolice lesene, nosilci in ograja iz železa) in
obojeustranskih dovoznih cest
 na 44.000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale
potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela obsegajoče, ponudbe z napovedbo popusta ali dopla-
 čila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 24. decembra t. l. ob 12^h opoldne

podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolikove s kolikom za eno krono, dopo-
 slati je zapetene z nadpisom: „Ponudba za prevzeto gradbo mostu
 čez Krko pri Dobravi“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbna
 pogoje po vsej vsebini in da se jim brespogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini
 ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne gledé na
 višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponud-
 beno razpravo; pridrži si tudi pravico oddati posebej dobavo in montažo že-
 lezne konstrukcije.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem
 uradu ob navadnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 7. decembra 1909.

Na najvišje povelje Njegovega ces. in kr. Apostol. Veličanstva

XXVII. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ja denarna loterija, čitna v Avstriji oblastveno dovoljena, obsega
 18.386 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 514.800 K.

Glavni dobiček
 znaša **200.000 kron.**

Žrebanje bo nepreklicno 16. decembra 1909.

Srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vorderer
 Zeltamstrasse 7, v loterijah, trafikah pri davčnih, poštnih, brzojavah in
 železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti za kupce srečk zastoj.
 Srečke se pošljejo poštne prosto.

(L. kr. loterija-dobrodelna razpisovalnica (oddelok drž. loterij).

Jvan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji

za rednino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Atelije „Viktor“
fotografski umetni zavod
Beethovnova ulica šte. 7.

SINGER rodbinski
šivalni stroji
so najkoristnejša božična darila.
Dobivajo se po vseh naših prodajalnicah.
Singer Co. deln. dr. za šivalne stroje.
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

Slovenska tvrdka čevljev
domačega in tvorniškega izdelka
MATEJ OBLAK
čevljarški mojster
Kongresni trg šte. 6 v Ljubljani
se slavnemu občinstvu priporoča.
Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

Za zimsko sezono: A. Kunc
Ljubljana
Dvorski trg št. 3.
fino izdelane suknje,
kratki in dolgi kožuhi,
moderne obleke od 24 K naprej,
angleške obleke lastn. izdelka,
posamezne hlače,
fini deški plašči,
krasni kostumi za dečke
v velikanski izbiri.
Podružnica:
Jesenice, Gorenjsko.
Stalne, na vsakem predmetu označene cene.
Velikanska zaloga blaga za naročila po meri.

Izvrstne drsalke
1449
peči, slamoreznice
in vso drugo železnino
priporoča
prva slovenska veletrgovina z
železnino in poljedelskimi stroji
Fr. Stupica
v Ljubljani, Marije Terezije c. 1.

Lepa božična darila!
Največja in najbogatejša tvorniška zaloga. Kupi
se dobro in poceni le pri meni kot znani
tvrdki.
Ure budilke od 3- naprej
niklaste, lepe ankerice 4-50
srebrne cil. rem. 7-
srebrne ankerice rem. 10-
prstan z diamantom 12-
prstan z briljantom 30-
Za obilen obisk se priporoča
Fr. Čuden
trgovec in urar
v Ljubljani.
Naročajte novi cenik s koledar-
jem tudi po pošti zastoni.
Šivalni stroji Singer od 60 K
naprej za pletenje (pouk brez-
plaćen). 4262
Lepo novosti kina in pravega
srebra po znižanih cenah.

Uglazevanje klavirjev
posreduje kupovanje in prodajo novih in starih
klavirjev, kakor tudi prevzema popravila vseh
sistemov klavirjev. Uglazuje „Steinway“, „Mason“,
„Blüthner“ in drugim slovenskim za-
vodom. Preglasi pa brezplačno. — Vsa v to
stroko spadajoča dela izvršujemo točno in ceno.
Najbolje se priporoča
G. F. Jurásek,
prvi kranj.-slav. uglazevalec klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a. I. nadstr.

Krasne BLUZE
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri
Vsakovrstna krila, perlice
in otroške obleke
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
STARI TRG št. 28.

Za božične praznike
355 prodaja
globoko pod lastno ceno
vse klobuke
za dame in deklice
IDA ŠKOF-VANEK
Pod Trančo.

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež
Oljnat barve
v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.
Fasadne barve
za hiše, po vzorcih.
Slikarski vzorci
in papir za vzorce.
Šaki
pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.
Steklarski klej
(kdt) priznane in strokovno
preizkušene najboljši.
Karbolinej prve
vrste
Mavec (gips)
za podobarje in za stavbe.
Čopiči 219
domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt
priporoča
Adolf Hauptmann
v Ljubljani.
Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, barbov, lakov
in steklarstva kolo.
Zahtevajte cenike!

Valjčni mlin ANTON POLANC v Radečah
4419
pri Zidanem mostu
priporoča svoje bogato zalogo
vseh vrst pšenične in koruzne moke.
Proizvodi vzamejo jako veliko vode v sé in dajo nedosegljiv pridelek, kar je
zlasti za gg. pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. Na zahtevo ceniki franco.

Modni salon
M. Sedej-Strnad
priporoča cenjenim damam
klobuke le najfinejše izvršbe.
Žalni klobuki vedno v zalogi.
Palača Mestne hranilnice Prešernova ulica

Zelo važno za trgovce in obrtnike!
Ker imam še precejšno zalogo
reklamnih koledarjev
za leto 1910
in je sedajskrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, ker bode gotovo v
najkrajšem času zaloga pošla in se vam tukaj nudi zelo
ugodna prilika, **zahtevajte vzorce**, katere radevolje po-
šiljam na ogled. — Z velespoštovanjem
Fr. Iglič, Ljubljana,
Mestni trg št. 11. 3913

Čujte! Pozor! Čujte!
Specijalist za elektrotehnične naprave
kakor hišne telefone in telefone, strešne, električno luč kakor
električne zdravniške aparate, najnovejše stroje za zobozdravnike in
za vsa v to stroko spadajoča dela in poprave po najnovejšem sistemu.
Proračuni in nasveti na zahtevo brezplačno. Pričakuje mnogoletnih na-
ročil belježim z odličnim spoštovanjem
Makso Sartory
elektrotehnični zavod
v Rožni ulici šte. 39. 4463

POZOR!
Vedno velika zaloga klobukov, kakor
tudi čopice lastnega izdelka.
Kupujem kote vseh divjačin po naj-
višjih dnevnih cenah.
Priporočam se za izdelovanje kožuhov vseh vrst,
kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov.
V zalogi imam vedno veliko izbiro vseh vrst kožu-
hovine. Sprejemam popravila vseh v to stroko spadajočih
predmetov. Izdelujem vse po najnižjih cenah.
J. WANEK, Ljubljana
Sv. Petra cesta šte. 21. 3919